

waterschap
**vallei en
veluwe**

Steenbokstraat 10
Postbus 4142
7320 AC Apeldoorn

T (055) 527 29 11
E info@vallei-veluwe.nl
I www.vallei-veluwe.nl

BURAP 2020

Bestuursrapportage 2020

Datum	17 augustus 2020
Opgemaakt door afdeling	Bedrijfskundige Ondersteuning
Kenmerk	

INHOUDSOPGAVE

1.	Nota van aanbieding.....	3
1.1.	Inleiding	3
1.2.	Wijziging programma's.....	3
1.3.	Leeswijzer	3
2.	Samenvatting	4
2.1.	De coronacrisis.....	4
2.2.	Voortgang begrote prestaties 2020	6
2.3.	Voortgang begrote prestaties per programma	6
2.4.	Voortgang jaarprestaties in relatie tot programmadoelen.....	7
2.5.	Prognose netto kosten per taak	7
2.6.	Prognose resultaat per taak	8
2.7.	Samenvatting BURAP prognose investeringen.....	10
2.8.	Inzet bij de begroting 2020 beschikbaar gestelde extra middelen	11
3.	De programma's nader beschouwd.....	12
3.1.	Programma Veiligheid	12
3.2.	Programma Landelijk Gebied.....	18
3.3.	Programma Wonen en zuiveren	23
3.4.	Programma Bestuur en Belastingen.....	35
4.	Bedrijfsvoering	40
4.1.	Financieel-exploitatie	40
4.2.	Personeel.....	40
5.	Belastingopbrengsten	41
5.1.	Belastingopbrengsten	41
5.2.	Bruto belastingopbrengsten	41
6.	Overige paragrafen	44
6.1.	Claims derden en risico's	44
6.2.	Treasury	45
6.3.	Rechtmatigheid	46
6.4.	Frauderisico	46

1. Nota van aanbidding

1.1. Inleiding

In dit document treft u de bestuursrapportage (BURAP) over 2020 aan. In deze BURAP zijn de investeringsprognoses opgenomen, de prognoses van de verwachte kosten- en opbrengstontwikkeling en de voortgang van de begrote prestaties op basis van de inzichten per eind juni. Tevens is in deze BURAP de door GBLT in juni afgegeven prognose van de belastingopbrengsten verwerkt. Ook is in deze BURAP het AB besluit van 8 juli verwerkt om éénmalig € 0,4 miljoen beschikbaar te stellen aan grondeigenaren voor het nemen van maatregelen die een bijdrage leveren aan het tegengaan van verdroging, het vasthouden van water en het toevoegen aan het grondwater.

1.2. Wijziging programma's

In de afgelopen jaren zijn er aanpassingen gedaan in de organisatie om meer wendbaar te kunnen reageren op ontwikkelingen en opgaven integraal te kunnen oppakken in programma's. De regelgeving (verordeningen en besluiten) is in het eerste kwartaal hierop aangepast. Het algemeen bestuur heeft de nieuwe verordeningen op 4 maart vastgesteld. Vanaf 1 januari 2020 worden als gevolg van deze wijzigingen de volgende programma's onderscheiden: Waterveiligheid, Landelijk gebied, Wonen en Zuiveren en Besturen en Belastingen. De in de begroting 2020 opgenomen programma indeling is nog gebaseerd op de oude situatie. Uit het overzicht (in € miljoen) hierna blijkt dat hierdoor beperkte verschuivingen hebben plaatsgevonden.

Programma's NIEUW	OB 2020	Programma's OUD BEGROTING 2020	OB 2020
1. Waterveiligheid	17,4	1. Veiligheid	17,4
2. Watersysteem landelijk gebied	37,0	2. Watersysteem	38,3
3. Wonen en Zuiveren	78,0	3. Waterketen	77,0
4. Besturen en Belastingen	20,9	4. Bestuur en Belastingen	20,6
Totaal Programma's	153,3	Totaal Programma's	153,3

Op taakniveau zijn er geen aanpassingen.

1.3. Leeswijzer

In deze bestuursrapportage wordt in hoofdstuk 2 de BURAP kort samengevat op de onderdelen prestaties, exploitatie en investeringen. Tevens is een paragraaf opgenomen waarin wordt ingegaan op de gevolgen van de coronacrisis. In hoofdstuk 3 worden de programma's nader beschouwd. Bij elk programma wordt het algemeen beeld geschetst, de voortgang ten aanzien van de hoofddoelen van het programma en zijn financiële paragrafen opgenomen m.b.t. de exploitatie en de investeringen. In hoofdstuk 4 wordt de bedrijfsvoering behandeld. In hoofdstuk 5 komen de verwachte wijzigingen met betrekking tot de belastingopbrengsten aan de orde. In hoofdstuk 6 komen overige paragrafen aan bod. Hier wordt onder andere ingegaan op de onderwerpen lopende claims en risico's, treasury, rechtmatigheid en frauderisico.

In de verschillende grafieken in de BURAP is de voortgang weergegeven door de volgende kleuren:

- Prestatie loopt volgens planning
- Prestatie loopt achter op planning maar is wel gestart
- Prestatie loopt achter op planning en is ook nog niet gestart
- Prestatie loopt voor op planning

In de financiële exploitatie analyses worden de bedragen weergegeven in miljoen €, waarbij V = Voordeel en N = Nadeel.

In de in deze BURAP opgenomen tabellen van de bruto investeringen worden, voor de afwijkingen van de begrote jaarschijf, de volgende afkortingen gebruikt:

- V19 = vertraging uit 2019
- EX = exogene oorzaak
- VT = versnelling of temporisering
- MM = meer of minder kosten
- HK = Heroverweging/kans

2. Samenvatting

2.1. De coronacrisis

Het afgelopen half jaar stond grotendeels in het teken van de coronapandemie. Sinds maart 2020 heeft deze pandemie ook grote impact op het maatschappelijk leven in Nederland en daarmee ook op het waterschap. Vanaf 13 maart werden door het kabinet diverse maatregelen afgekondigd en geadviseerd om voornamelijk thuis te werken om de verspreiding van het virus zoveel mogelijk te voorkomen. Vanaf dat moment is het waterschap opgeschaald geweest (calamiteitenorganisatie) om de landelijke maatregelen rondom het coronavirus te vertalen naar het waterschap en om de primaire processen doorgang te laten vinden onder deze bijzondere omstandigheden. Daarbij was de eerste zorg de continuïteit van het waterschap als vitaal maatschappelijk proces, de gezondheid van onze medewerkers en focus op wat echt belangrijk en essentieel is om onze opgaven te realiseren. Vrijwel alle medewerkers werkten vanaf medio maart thuis. Daar waar dat in verband met de continuïteit van vitale processen niet mogelijk was werd gewerkt in gescheiden teams (A en B teams), bijvoorbeeld op de zuiveringen, bij handhaving en in het beheer van het watersysteem. Gelijkzeitig is gestart met het ontwikkelen van scenario's voor de middellange en lange termijn. Sinds begin juni is het voor medewerkers mogelijk om in beperkte mate en met een gemaximeerd aantal weer op kantoor te werken.

Gevolgen voor prestaties en investeringen

Het huidige (juni) beeld is dat het werk grotendeels is doorgedaan. Een aantal werkzaamheden is vertraagd of tijdelijk stil gezet in verband met de RIVM-maatregelen. Bijvoorbeeld werkzaamheden die interactie met de omgeving vragen zoals participatiebijeenkomsten, omgevingsmanagement en gesprekken t.b.v. grondaankopen. Dit heeft in sommige gevallen geleid tot vertraging in de planning van projecten, maar op basis van de huidige inzichten verwachten we dat de effecten van

de coronamaatregelen op de realisatie van de begrote prestaties en de realisatie van het investeringsprogramma beperkt zullen zijn. Zo komt het verwachte realisatiepercentage van de begrote investeringen (exclusief TGG Westdijk) uit op ruim 85% en loopt het merendeel van de prestaties op schema. Welk effect de (opleving van de) coronapandemie in de 2^e helft van het jaar op onze werkzaamheden en begrote prestaties heeft is nog onzeker. Zo is er nog onzekerheid over de mate waarin voorgenomen samenwerkingsprojecten met partners doorgang kunnen vinden. We verwachten hier ten tijde van de behandeling van deze BURAP in het AB van 30 september beter zicht op te hebben en zullen dit melden in de LE tot en met augustus.

Gevolgen voor de organisatie

Dankzij een goede persoonlijke uitrusting zoals persoonlijke beschermingsmiddelen voor medewerkers op RWZI's en in ons beheergebied, ICT hulpmiddelen, goede dataverbindingen, laptops en mobiele telefonie in combinatie met vergaand geautomatiseerde processen en applicaties, kunnen we constateren dat het grootste deel van de bedrijfsvoering met enige creativiteit haar doorgang heeft gevonden. Digitaal vergaderen, werken en samenwerken heeft sinds maart 2020 een enorme vlucht genomen en is bijna niet meer weg te denken in onze manier van werken. Omdat onduidelijk is hoe lang de coronapandemie effect heeft op onze manier van werken, is gestart met het uitdenken van een hybride vorm van werken in de context van de anderhalve meter maatschappij. Dit betekent dat we voorbereidingen hebben getroffen om ons kantoor en onze werkplekken op de steunpunten en zuiveringen in te richten op de anderhalve meter norm, zodat gedeeltelijke terugkeer naar kantoor sinds juni beperkt mogelijk is. We gaan er daarbij vanuit dat thuiswerken nog langere tijd voortgezet wordt en zoeken naar de juiste balans tussen werken vanaf huis en werken op kantoor, waarbij we continu aandacht hebben voor een goede (ver-)binding tussen de organisatie en de collega's. Op het gebied van de doorontwikkeling van de interne bedrijfsvoering en organisatie zien we dat enige vertraging ontstaat doordat geen fysieke bijeenkomsten mogelijk zijn geweest. De verwachting is dat dit niet leidt tot stagnatie in de ontwikkeling van de organisatie. Ook is vertraging ontstaan bij het invullen van vacatures. We voeren een behoedzaam vacature beleid in verband met de onzekerheid over de financieel economische effecten van de coronacrisis. Daarnaast is er een lichte stagnatie in de werving en selectie als gevolg van thuiswerken en een lastigere inwerkperiode tijdens het digitaal thuis werken. Hierdoor ontstaan ook langere doorlooptijden in de werving en selectieprocedures. Een aantal werkzaamheden, zoals de (voorbereiding van) de besluitvorming, consultaties en gebiedsbijeenkomsten, verloopt minder efficiënt en effectief. De werkprocessen zijn aangepast, fysieke bijeenkomsten zijn weggefallen en dit heeft geleid tot versnelde digitalisering. Deze versnelde werkmethode zien we breder in onze organisatie.

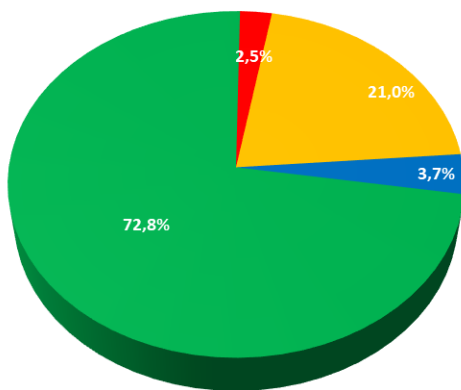
Financiële gevolgen coronacrisis

De belangrijkste financiële gevolgen van de coronamaatregelen die we op basis van de huidige inzichten (juni) constateren zijn:

- € 1,1 miljoen lagere personeelskosten door latere invulling van vacatures. Dit wordt overigens niet alleen door de coronacrisis veroorzaakt maar ook door krapte op de arbeidsmarkt;
- € 0,8 miljoen lagere reiskosten woon-werk en dienstreizen;
- € 1,6 miljoen lagere belastingopbrengsten zuiveringsheffing bedrijven.

Daarnaast zijn er mogelijk nog extra kosten als gevolg van kantooraanpassingen in verband met de 1,5 meter inrichting en het, als gevolg van het meer thuiswerken, aanpassen van thuiswerkplekken.

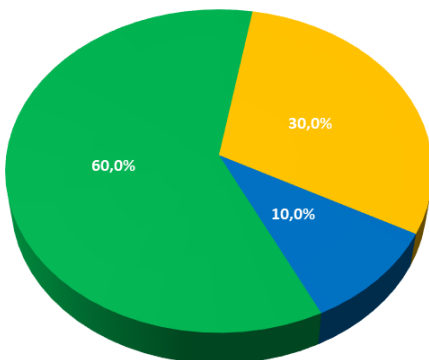
2.2. Voortgang begrote prestaties 2020

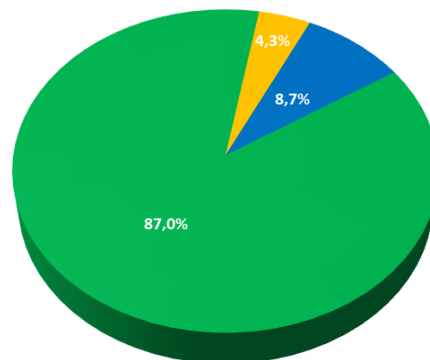
Om de doelen en subdoelen te realiseren zijn concrete jaarprestaties in de begroting opgenomen. Van de begrote prestaties loopt 3,7% voor, 72,8% loopt op schema, 21,0% loopt achter op de planning maar is gestart en 2,5% loopt achter op de planning en is ook niet gestart. In de programmaverantwoording in hoofdstuk 3 is per programma het effect op de voortgang van de hoofddoelen uit het waterbeheerprogramma opgenomen.

2.3. Voortgang begrote prestaties per programma

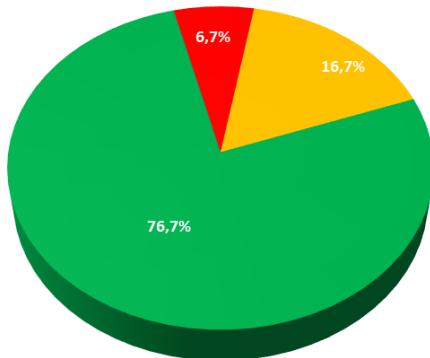
Waterveiligheid

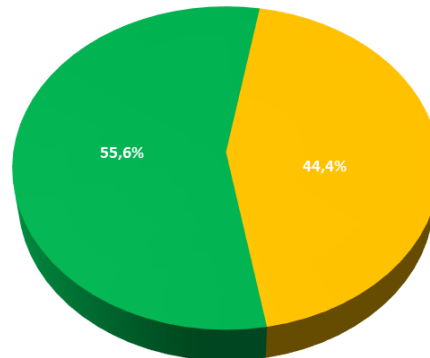
Watersysteem-landelijk

Wonen en zuiveren

Bestuur en Belastingen

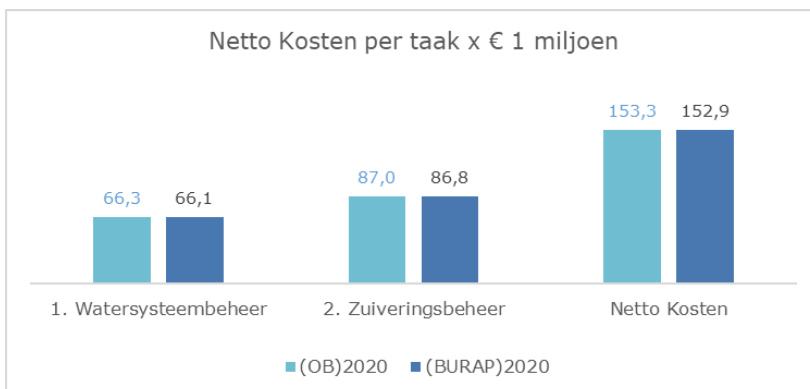

2.4. Voortgang jaarprestaties in relatie tot programmadoelen

De programmahoofddoelen van ons waterschap zijn gebaseerd op het Waterbeheerprogramma 2016-2021 en op de in de afgelopen jaren bestuurlijk vastgestelde nieuwe ambities. Om onze programmahoofddoelen uiteindelijk te bereiken worden jaarlijks in de begroting concrete jaarprestaties opgenomen. In de paragrafen 2.2 en 2.3 hiervoor is de voortgang in het eerste halfjaar aangegeven van de in de begroting 2020 opgenomen prestaties.

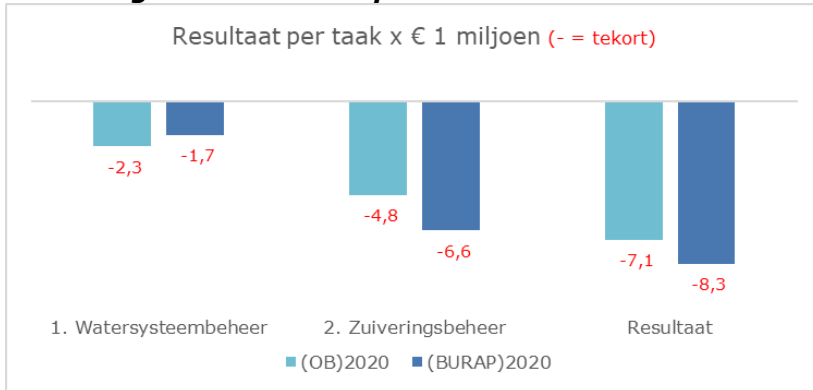
De dashboards in de paragrafen 'Totaalbeeld voortgang hoofddoelen' van hoofdstuk 3 geven aan wat het effect van voortgang van de prestaties uit 2020 is voor de realisatie van de programmahoofddoelen. Zo kan het bijvoorbeeld voorkomen dat een jaarprestatie achterloopt (oranje) maar dat de verwachting is dat het hoofddoel toch volgens planning wordt gerealiseerd (groen).

2.5. Prognose netto kosten per taak

De totale netto kosten worden bij de BURAP geraamd op € 152,9 miljoen. Dat is 99,7% van de oorspronkelijk begrote netto kosten van € 153,3 miljoen. De netto kosten van de taak watersysteem worden bij de BURAP geraamd op € 66,1 miljoen (99,7% van de begroting) en de netto kosten van de taak zuiveringsbeheer worden bij de BURAP geraamd op € 86,8 miljoen (99,8% van de begroting).

2.6. Prognose resultaat per taak

In de oorspronkelijke begroting (OB 2020) was een totaal tekort geraamd van € 7,1 miljoen. De raming in deze BURAP (BURAP2020) komt uit op een verwacht tekort van € 8,3 miljoen. Over 2020 wordt dus een € 1,2 miljoen hoger tekort verwacht dan oorspronkelijk begroot.

2.6.1. Resultaat taak watersysteembeheer € 0,6 miljoen (V)

Het bij deze BURAP verwachte resultaat van de taak watersysteembeheer (tekort € 1,7 miljoen) is € 0,6 miljoen gunstiger dan opgenomen in de oorspronkelijke begroting (tekort € 2,3 miljoen). De netto kosten van deze taak vallen € 0,2 miljoen lager uit (0,3%) en de belastingopbrengsten (inclusief kwijtschelding en oninbaar) zijn € 0,2 miljoen hoger. Daarnaast is aan deze taak 50% (€ 0,2 miljoen) van het verwachte hogere dividend over 2019 van de Nederlandsche Waterschapsbank toegerekend.

De grootste afwijkingen, in miljoenen €, van de netto kosten ten opzichte van de oorspronkelijke begroting zijn:

Hogere kosten maaibestekken door hogere marktprijzen en advieskosten	€ 0,1 (N) € 0,2 (N)	structureel incidenteel
Hogere afschrijvingslasten vooral het gevolg van het onder de activeringsgrens van € 0,1 miljoen uitkomen van een aantal kleinere projecten	€ 0,3 (N)	incidenteel
Lagere personeelslasten op deze taak met name door latere invulling van vacatures door o.a. de coronacrisis en krappe arbeidsmarkt	€ 1,0 (V)	incidenteel
Verwachte € 0,5 miljoen lagere bijdrage GBLT 2020 in verband met verwacht hoger exploitatieresultaat. Aandeel van taak watersysteembeheer 50%	€ 0,2 (V)	incidenteel
Verwacht positief resultaat ruimte voor de rivierproject Veessen-Wapenveld	€ 0,1 (V)	Incidenteel
Watersparen, ab besluit 8 juli	€ 0,4 (N)	Incidenteel
Overige wijzigingen, per saldo	€ 0,1 (N)	Incidenteel

Regeling Watersparen

Het algemeen bestuur heeft op 8 juli besloten om voor 2020 een regeling watersparen in te stellen en hiervoor eenmalig een bedrag van € 0,4 miljoen ter beschikking te stellen. Deze regeling wordt gefinancierd binnen de taak watersysteem, opgenomen binnen programma landelijk gebied.

In de oorspronkelijke begroting was het tekort geraamd op € 2,3 miljoen. Inclusief de extra incidentele uitgaven voor het watersparen komt het verwachte tekort uit op € 1,7 miljoen. De dekking voor het watersparen wordt gerealiseerd door de in de bovenstaande tabel genoemde meevallers.

2.6.2. Resultaat taak zuiveringsbeheer € 1,8 miljoen (N)

Het bij deze BURAP verwachte tekort van de taak zuiveringsbeheer (€ 6,6 miljoen) is € 1,8 miljoen hoger dan opgenomen in de oorspronkelijke begroting (tekort € 4,8 miljoen). De netto kosten van deze taak vallen € 0,1 miljoen lager uit (0,2%) en de belastingopbrengsten (inclusief kwijtschelding en oninbaar) zijn € 2,1 miljoen lager. Daarnaast is aan deze taak 50% (€ 0,2 miljoen) van het verwachte hogere dividend over 2019 van de Nederlandsche Waterschapsbank toegerekend. De lagere belastingopbrengsten zijn voor € 1,6 miljoen het gevolg van verwachte lagere zuiveringsheffing bedrijven in verband met de Coronacrisis.

De grootste afwijkingen, in miljoenen €, van de netto kosten ten opzichte van de oorspronkelijke begroting zijn:

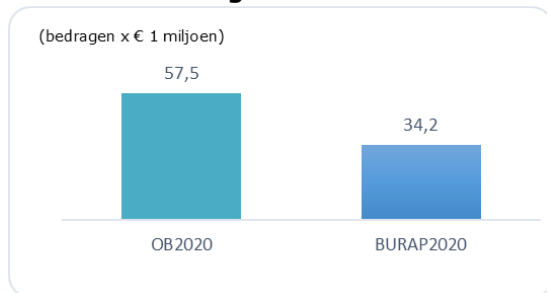
Voorziening voor oninbaarheid van verstrekte lening Bio Energiecentrale Harderwijk	€ 1,0 (N)	incidenteel
Hogere elektrakosten door hogere energiebelasting en duurdere groencertificaten	€ 0,4 (N)	incidenteel
Lagere SDE subsidie opbrengsten zonnepanelen door vertraging aansluiting als gevolg van de Coronacrisis en lagere tarieven	€ 0,3 (N)	incidenteel
Lagere bijdrage klimaat actieve stad. De overeenkomst met Hattem en Oldebroek liep t/m 2019. In de begroting was per abuis nog rekening gehouden met deze bijdragen	€ 0,3 (V)	structureel
Lagere personeelslasten op deze taak met name door latere invulling van vacatures door o.a. de coronacrisis en krappe arbeidsmarkt	€ 0,9 (V)	incidenteel
Verwachte € 0,5 miljoen lagere bijdrage GBLT 2020 in verband met verwacht hoger exploitatieresultaat. Aandeel van taak zuiveringsbeheer 50%	€ 0,2 (V)	incidenteel
Overige wijzigingen, per saldo	€ 0,4 (V)	incidenteel

2.7. Samenvatting BURAP prognose investeringen

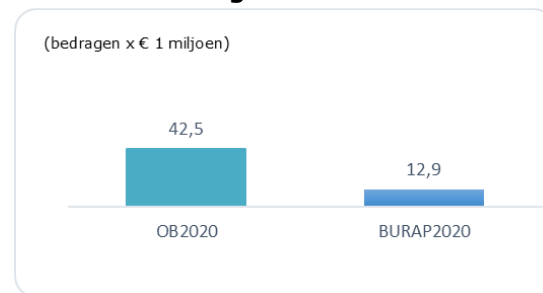
2.7.1. Investerings exclusief werken voor derden

In onderstaande grafieken zijn de bij deze BURAP (BURAP2020) begrote bruto en netto investeringen over 2020, afgezet tegen de Oorspronkelijke Begrote investeringsuitgaven (OB2020). De uitgebreide analyses zijn opgenomen in de investeringsparagrafen van hoofdstuk 3.

Bruto investeringen

Netto investeringen

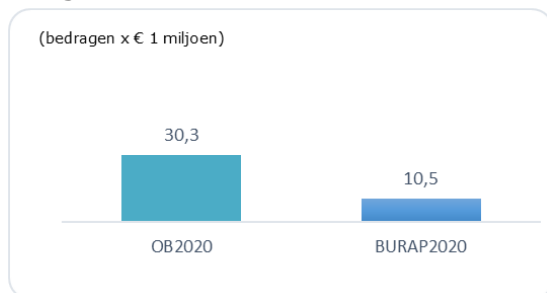
De actuele raming van de bruto investeringen bedraagt € 34,2 miljoen. Dat is 59% van de oorspronkelijk begrote bruto jaarschijf (€ 57,5 miljoen) i.c. € 23,3 miljoen lager. Wanneer het project Thermisch Gereinigde Grond (TGG) Westdijk niet wordt meegenomen bedraagt het verwachte realisatiepercentage 85%.

De € 23,3 miljoen lagere bruto investering toegelicht naar de volgende 'oorzaak' categorieën:

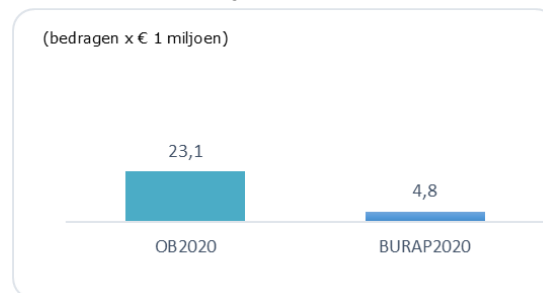
	(V19) vertraagd uit 2019	(EX) exogeen	(VT) versnellen/tem poriseren	(MM) Meer/minder kosten	(HK) Heroverwegen/ kansen	Afwijking jaarschijf 2020 (+=toename)
Veiligheid	0,9	-	-20,9	0,3	-	-19,7
Watersysteem Landelijk	-	-0,4	-0,4	0,4	-	-0,4
Wonen en Zuiveren	0,8	-	-2,5	0,4	-1,0	-2,4
Bestuur en Belastingen	-	-	-0,2	-	-0,7	-0,9
	1,7	-0,4	-24,0	1,1	-1,7	-23,3

Bruto investeringen per programma

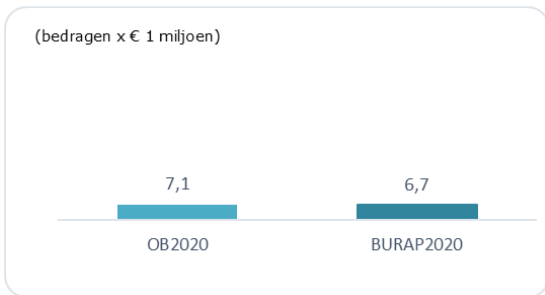
Veiligheid

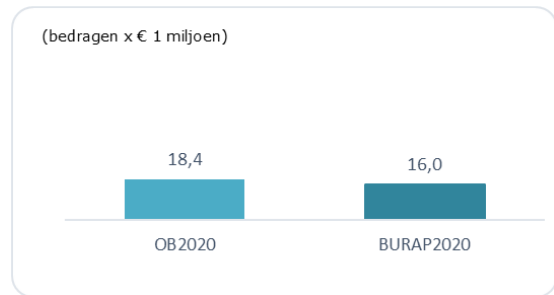
waarvan TGG Westdijk

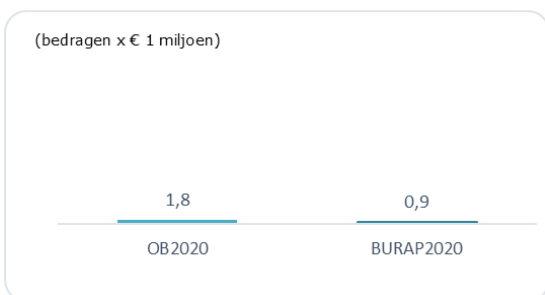
Watersysteem Landelijk

Wonen Zuiveren

Bestuur en Belastingen

2.8. Inzet bij de begroting 2020 beschikbaar gestelde extra middelen

Met name voldoende en kwalitatief goede capaciteit is een bepalende factor voor de realisatie van onze doelen de komende jaren. In de begroting 2020 is aangegeven dat wij voor deze ontwikkeling voor de komende planperiode structureel € 3 miljoen nodig hebben. Deels ten behoeve van een uitbreiding van de bestaande capaciteit en deels voor een investering in bedrijfsvoering processen zoals inkoop en contractbeheer, het op orde brengen en houden van data, cybersecurity en het professionaliseren van sturingsinformatie, programmamanagement en assetmanagement.

Uitbreiding formatie € 1,2 miljoen

Inmiddels is ruim de helft van deze formatie geworven en ingevuld. Als gevolg van corona is de werving van de resterende functies vertraagd, hetgeen zich vertaalt in incidenteel lagere lasten in 2020 van € 0,14 miljoen. Op dit moment is de laatste aanvraag (de 4e) ambtelijk goedgekeurd en kan de werving hierop starten. De verwachting is de we deze formatie in het 4e kwartaal geworven hebben.

Overige kosten € 1,8 miljoen

Op het grootste deel van de posten is geen aangepaste prognose afgegeven. Per juni is ongeveer 50% uitgegeven of verplicht. Een deel, zeker daar waar samenwerking met derden speelt of doorontwikkeling op personeel, is gezien de coronacrisis vertraging te verwachten.

Omschrijving x 1 miljoen	BEGROOT 2020	PROGNOSE 2020	WERKELIJK
DOORWERKING AMBITIE IN BEHEER EN ONDERHOUD	0,3	0,3	-
ANDERS WERKEN	0,5	0,5	0,4
KLIMAATVERANDERING en DROOGTE	0,3	0,3	0,1
DUURZAAMHEID en INNOVATIE	0,7	0,7	0,4
Totaal extra benodigde middelen in 2020	1,81	1,79	0,87

3. De programma's nader beschouwd

3.1. Programma Veiligheid

3.1.1. Het algemene beeld

Wettelijke veiligheidsbeoordeling

Voor 2023 moeten we beoordeeld hebben of onze primaire waterkeringen voldoen aan de wettelijke veiligheidsnormen. Op basis van de in 2019 opgedane ervaringen besteden we aandacht aan het verzamelen van data (o.a. door boringen en sonderingen) en databeheer. De veiligheidsrapportage van de eerste dijktrajecten zijn inmiddels aangeboden aan de Minister van Infrastructuur en Waterstaat en de beoordeling van de overige trajecten verloopt conform de ambitieuze planning. Piping blijft ons meest kritische faalmechanisme langs de rivieren. We hebben in 2020 het veiligheidsoordeel van het traject 52-2 tussen Gietelo en Veessen ingediend bij de ILT. Afhankelijk van het oordeel en de urgentie zijn noodzakelijke verbetermaatregelen mogelijk via het HWBP. Ook kunnen er kansen zijn voor een gebiedsgerichte aanpak met andere opgaven langs de rivier, bijvoorbeeld op het gebied van natuur en scheepvaart. Inmiddels is gestart met het verkrijgen van een veiligheidsbeeld op het traject 52a-1 (de Malendijk). Voor traject 52-3 (westelijke dijk Veessen - Wapenveld) zoeken wij naar mogelijkheden voor versnelde beoordeling.

Regionale en overige waterkeringen

Het gebiedsproces Hoenwaard, met daarbinnen een opgave voor de Hoenwaardkade, bevindt zich in een fase waarin participatie en consultatie van belanghebbenden essentieel is. Momenteel vindt dit op digitale wijze plaats. Samen met de betrokkenen is een goede modus gevonden om het proces voort te zetten en is de vertraging beperkt gebleven tot een maand. De regionale keringen zijn allen in de afgelopen jaren op orde gebracht. Op basis van prioritering op basis van veiligheidsurgentie, vindt toetsing plaats nadat de primaire keringen zijn beoordeeld.

Projecten in uitvoering

De voorbereiding van de besluitvorming van het voorkeursalternatief van de gebiedsontwikkeling Grebbedijk loopt conform planning en is op 8 juli aangeboden aan het algemeen bestuur. De voorbereiding voor de planuitwerking is inmiddels gestart en heeft enkele maanden vertraging opgelopen. De vertraging is het gevolg van de benodigde tijd voor beantwoording van aanvullende vragen van de procespartners (op het concept voorkeursalternatief) te beantwoorden, de beperkt beschikbare capaciteit en omdat, als gevolg van de beperkingen door de coronamaatregelen, prioriteit is gegeven aan de zorgvuldige afronding van de verkenningsfase.

De scope van de dijkverbetering Noordelijke Randmeerdijk is verder geoptimaliseerd. Het opstellen van het ontwerp Projectplan Waterwet wordt in afstemming met partners en direct betrokkenen afgerond. De interactie heeft, als gevolg van de beperkingen, enkele weken extra tijd gevraagd, waardoor het besluitvormingsproces direct na in plaats van juist voor de zomer zal starten.

Voor de IJsseldijk Apeldoorns Kanaal werken wij, in samenwerking met een alliantie van ingenieursbureau en aannemers, het dijkontwerp verder uit. Het gaat om het buitenwaarts versterken van de dijk in combinatie met het vervangen van de damwand langs het kanaal. Ook hier onderzoeken wij in samenspraak met aanwonenden en belanghebbenden kansen voor

recreatie en de verbetering van de ruimtelijke kwaliteit. De alliantie heeft meer tijd nodig dan gepland om op het proces op te starten en de interactie met aanwonenden en belanghebbenden wordt beperkt door de maatregelen als gevolg van het coronavirus. De werkzaamheden in het omgevingsmanagement, zoals de inpassing van de maatregelen op perceelsniveau en het verwerven van vastgoed waarbij persoonlijke interactie van belang is, hebben vertraging opgelopen.

De voorbereidingen worden getroffen voor de verwijdering van de TGG uit de steunberm van de Westdijk te Bunschoten. Op 29 april 2020 heeft de Raad van State uitspraak gedaan over het beroep van het waterschap tegen de last onder dwangsom van de gemeente Bunschoten met betrekking tot de Westdijk. De Raad van State heeft het beroep van het waterschap gegrond verklaard. Wel wordt het waterschap gehouden aan termijnen voor het uitvoeren van de in het plan van aanpak opgenomen maatregelen. Deze termijnen zijn met 1 jaar verlengd ten opzichte van de termijnen die de gemeente Bunschoten het waterschap heeft opgelegd. De opschorting van de termijnen lijkt voldoende om de maatregelen binnen de gestelde termijnen uit te voeren. Het plan van aanpak is door de provincie Utrecht goedgekeurd (februari 2020). Op basis hiervan is de aanbesteding gestart en kan het werk naar verwachting eind oktober definitief gegund worden.

Beheren en leren

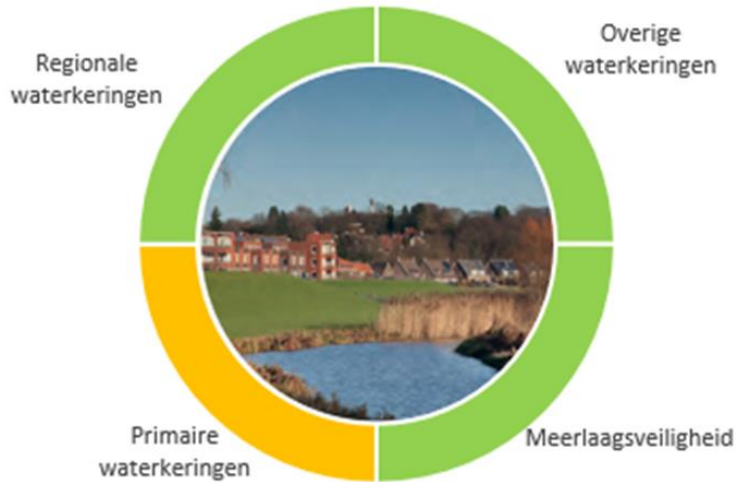
In de lopende onderhoudsbestekken benutten wij de ruimte voor een ander beheer. Het maaibeheer wordt bijvoorbeeld afgestemd op aanwezig en/of gewenste natuurwaarden (biodiversiteit). Dit vraagt maatwerk waarbij prioriteit wordt gegeven aan het blijven voldoen aan de gestelde veiligheidseisen. Ontwikkelbeheer blijft nodig, zeker nu ook het groeiseizoen van 2020 droog start, om de grasmat van opgeleverde dijken voor de hoogwatergeul, de dijk terugleggingen en langs de Eem voldoende op orde te krijgen en houden.

Op het verzoek van het HWBP en namens de ambtelijke opdrachtgevers van de alliantie hebben wij het initiatief genomen om het project "Herleidbaar, Eenduidig en Expliciet te werken over de hele Levenscyclus (HEEL)" op te starten. Met dit project versterken wij het professioneel opdrachtgeverschap, werken wij vanuit eenheid gezamenlijk aan een steviger basis richting marktpartijen. We werken aan een efficiënte aanpak door kennisontwikkeling en uniformeren van werkwijzen.

De werkwijze helpt bij het binnen tijd en budget realiseren van complexe projecten. De benaderingswijze is zodanig ingericht dat bij de initiatie en realisatie van projecten de gehele levenscyclus wordt beschouwd en sluit daarmee aan bij de doelstellingen van assetmanagement. De eenduidige benadering geeft dat proactief gewerkt wordt aan uniformering, standaardisering en expliciet werken. Thema's als circulariteit, duurzaamheid en biodiversiteit worden, evenals de functionele eisen, op een navolgbare wijze opgenomen bij het specificeren van de projecten.

Dit jaar stellen we overstromingsscenario's op. We betrekken hierbij marktpartijen, waarvoor de uitvragen momenteel op de markt zijn gebracht.

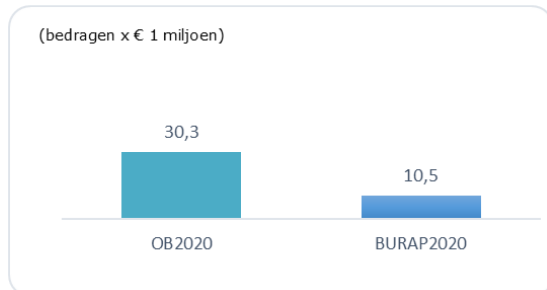
3.1.2. Totaalbeeld voortgang hoofddoelen in 2020

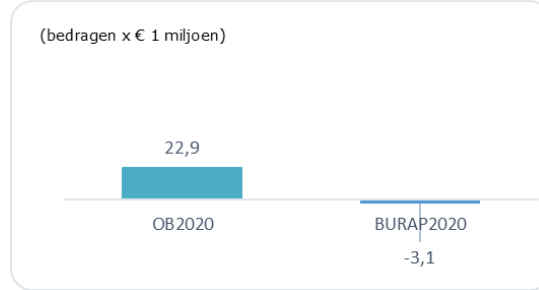
3.1.3. Financieel-investeringen

Investerings¹

Bruto investeringen

Netto investeringen

De prognose tot en met juni komt € 19,8 miljoen lager uit dan geraamd bij de begroting. De grootste afwijkingen zijn toegelicht op de volgende projecten, in miljoenen euro's:

	Totaal Raming prognose	Totaal uitgave t/m 2020	Begrote jaarschijf 2020	Prognose jaarschijf 2020	Afwijking jaarschijf 2020 (+ = toename)	Begrote oplevering	Prognose Oplevering	OORZAAK
P5068 xx - Verbet. Waterkering 5e&6e pand AK	21,2	4,3	4,7	2,1	-2,6	31-12-22	28-03-23	VT
C8206 xx - VZR	85,2	84,6	0,4	1,3	0,9	30-09-20	31-12-21	V19
P8305 - Grebbedijk Nederrijn	85,3	5,8	0,9	1,2	0,3	31-12-25	31-12-25	MM
P8307 - Thermisch gereinigde grond Westdijk	32,3	4,4	23,1	4,8	-18,3	18-11-20	15-10-21	VT
Eindtotaal	224,1	99,1	29,2	9,4	-19,8			

¹ Exclusief investeringen Ruimte voor de Rivier projecten

P5068 xx - Verbet. Waterkering 5e&6e pand Apeldoorns Kanaal**-/- € 2,6**

De alliantie heeft meer tijd nodig dan gepland om het proces op te starten en de interactie met aanwonenden en belanghebbenden wordt beperkt door de maatregelen als gevolg van het coronavirus. Dit heeft vooral gevolgen voor de planning met betrekking tot de inpassing van maatregelen op perceel niveau en de grondverwerving. Op basis van de huidige inzichten wordt verwacht dat de oplevering enkele maanden later plaats zal vinden.

C8206 xx – VZR (Veiligheid Zuidelijke Randmeren en EEM)**€ 0,9**

Verplichtingen vanuit 2019 zijn doorgezet naar 2020 door latere (administratieve) afronding van samenwerkingsovereenkomsten en overige overeenkomsten met derden. Daarnaast wordt een reservering in stand gehouden voor lopende compensatie- en schadevergoedingen.

P8305 - Grebbedijk Nederrijn**€ 0,3**

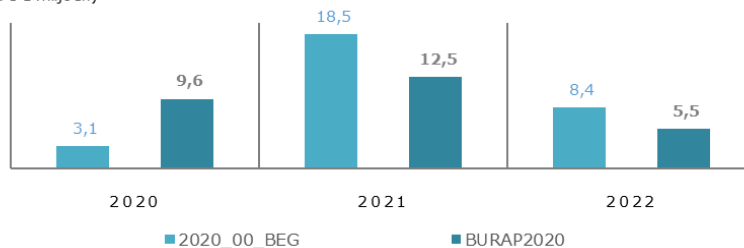
Afronding Verkenningfase en opstart Planuitwerking kosten meer tijd dan vooraf voorzien, mede veroorzaakt door beperkte bezetting en werken op afstand. De verschuivingen kunnen binnen de planning opgevangen worden, waardoor de eindplanning niet wijzigt en de extra kosten kunnen opgevangen worden binnen de risicoreservering.

P8307- Thermisch gereinigde grond Westdijk**-/- € 18,3**

Naar aanleiding van de uitspraak van de Raad van State zijn de termijnen voor de uitvoering van de maatregelen met 1 jaar verlengd ten opzichte van de termijnen die door de gemeente Bunschoten zijn opgelegd. Het werk wordt naar verwachting eind oktober definitief gegund. De uitvoering van de maatregelen zal door benodigde beslismomenten en vergunningen grotendeels in 2021 plaatsvinden. De huidige totale bruto raming is t.o.v. de begroting verhoogd van € 29,3 miljoen tot € 32,3 miljoen.

Subsidie TGG

(bedragen x € 1 miljoen)

Risico's, onzekerheden en beheersmaatregelen

Risico's en onzekerheden	Beheersmaatregelen
<p>P5068 xx - Verbet. Waterkering 5e&6e pand AK: Mede als gevolg van de maatregelen in het kader van het coronavirus heeft de alliantie de planning herzien. Dit is onder meer terug te zien in het omgevingsproces (afstemming met bewoners, belanghebbenden en bevoegde gezagen).</p>	<p>Door en samen met de alliantie wordt nagegaan welke mogelijkheden er zijn om de gevolgen te beperken (aangepaste werkwijze) en hoe het proces binnen de bestaande beperkingen te versnellen is.</p>
<p>P8305 - Grebbedijk Nederrijn Discontinuïteit in teambezetting geeft risico's op suboptimale start van de planuitwerkingsfase (o.a. opstellen plan van aanpak) en kan leiden tot vertraging.</p>	<p>Teambezetting is inmiddels grotendeels op orde. Team maakt per juni onder voorwaarden weer gebruik van projectlocatie en richt zich specifiek op het delen van de projectfilosofie en de overdracht van kennis.</p>
<p>Onzekerheden ten aanzien van de verplichtingen gericht op het terugdringen van de stikstofdepositie, de compensatieverplichtingen etc. Dit kan doorwerken in de prijsontwikkeling binnen projecten en activiteiten.</p>	<p>Proactieve afstemming met de provincies in het stikstofdossier.</p>
<p>Onzekerheden ten aanzien van de verdere afvlakking of opleving van het coronavirus en de mogelijke verruiming of aanscherping van maatregelen. De maatregelen hebben met name betrekking op de initiatie en verkenningsfase.</p>	<p>Ondersteuning op het gebied van digitalisering van onder meer consultaties en co-creatieprocessen.</p>
<p>Capaciteit: de invulling van vacatures en vervolgens het inwerken en inzetten van nieuwe medewerkers verloopt mede door de Corona-maatregelen niet efficiënt/effectief. Dit heeft gevolgen voor productiviteit en voortgang van projecten.</p>	

Ruimte voor de Rivier project Hoogwatergeul Veessen Wapenveld

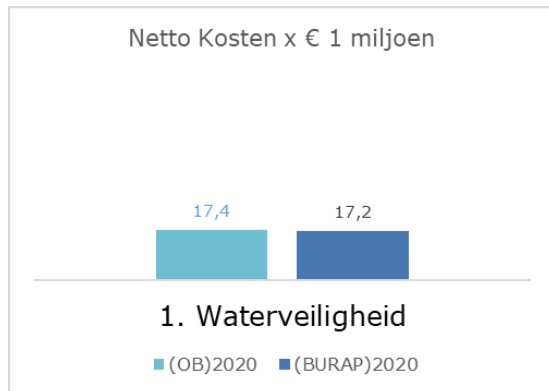
In de afgelopen maanden zijn de nog overgebleven restpunten verder voorbereid, aanbesteed en uitgevoerd. Het aanbrengen van een verhard onderhoudspad op de Oostdijk en de bouw van een opslagloods voor het mobiele gemaal Oeverwal, dat enkel gebruikt wordt om het Oeverwalgebied droog te houden als de geul in werking is, zijn gestart en zullen ruim voor het eind van 2020 worden afgerond. Ook is nu de allerlaatste duiker in het Oeverwalgebied, onderdeel van het vorig jaar uitgevoerde werk van het vergroten van duikers in de oeverwalwetering, gerealiseerd.

De verwachting is dat het project Hoogwatergeul Veessen-Wapenveld in het vierde kwartaal van 2020 formeel afgerond kan worden. Hierbij geldt dat de werkzaamheden aan de stuwen in het gebied door het waterschap in eigen beheer zullen worden uitgevoerd. Hiertoe wordt een deel van het budget van Veessen-Wapenveld gereserveerd en overgedragen aan de afdeling Beheer Watersystemen. Ook het laatste restpunt, verkoop van de Landschapszone, zal buiten de afronding van het project Veessen-Wapenveld voltooid worden. Hiervoor wordt een bedrag gereserveerd.

Het project Hoogwatergeul Veessen Wapenveld wordt met een klein financieel voordeel afgesloten.

	Totaal Raming prognose	Totaal uitgave t/m 2020	Begrote jaarschijf 2020	Prognose jaarschijf 2020	Afwijking jaarschijf 2020 (+=toename)	Begrote oplevering	Prognose Oplevering	OORZAAK
Veessen-Wapenveld	121,1	118,1	3,1	3,2	0,1			

3.1.4. Financieel-exploitatie

De verwachting bij deze BURAP is dat de netto kosten van het programma Veiligheid € 0,2 miljoen lager zullen uitvallen dan oorspronkelijk was begroot.

De belangrijkste verwachte afwijkingen, in miljoenen €, ten opzichte van de begroting zijn:

Minder personeelslasten op dit programma **€ 0,1(V)**

Door vertraging bij het invullen van vacatures, onder andere door de coronacrisis, worden in 2020 minder personeelslasten op dit programma verwacht. De totale personeelslasten op dit programma worden bij deze BURAP geraamd op € 3,3 miljoen.

Positief resultaat Ruimte voor de Rivierproject Veessen-Wapenveld **€ 0,1(V)**

De verwachting bij deze BURAP is dat het ruimte voor de rivierproject Veessen-Wapenveld in 2020 met een licht positief resultaat kan worden afgesloten.

3.2. Programma Landelijk Gebied

3.2.1. Het algemene beeld

Droogte

In de periode tot maart is er flink veel neerslag gevallen en hebben we veel maatregelen genomen om dit water vast te houden. Echter vanaf maart 2020 zijn we weer geconfronteerd met een langdurige droge periode en is al vroeg in het voorjaar een onttrekkingsverbod uit oppervlaktewater ingesteld. Gezien de opeenvolgende droge jaren worden op basis van de actuele situatie potentiële additionele maatregelen gericht op bijvoorbeeld de bescherming van kwetsbare natte natuur onderzocht op effectiviteit.

Om droogte schade te beperken hebben de beheerders lef getoond en de grens opgezocht. 30% van de stuwen zijn, in overleg met het gebied, boven maximaal peil gezet. Mede door deze maatregelen en het afkondigen van een onttrekkingsverbod is het effect van de droogte op de oppervlaktewaterpeilen beperkt. Op 8 juli 2020 is door het algemeen bestuur besloten om het vasthouden van water door grondeigenaren te stimuleren middels een bijdrage in de kosten van maatregelen.

Projecten in uitvoering

Met de oplevering van het KRW project Weteringen Eemland is bijna 20 kilometer aan natuurvriendelijke oever ingericht, goed voor 60% van de KRW opgave in Utrecht. De meeste voorbereidingen aan acht KRW projecten konden voortgang vinden. Binnenveldse Hooilanden wordt conform planning opgeleverd. Alle geplande prestaties worden naar verwachting behaald. We zitten echter op een kritisch tijdsfad richting de deadline eind 2021, er is geen ruimte meer om eventuele onvoorziene omstandigheden op te vangen binnen de planning. Bij de uitwerking van de verbeteringsmaatregelen aan gemaal Terwolde wordt gezocht naar een optimum tussen het behoud van cultuurhistorische waarden, bedrijfszekerheid en toekomstbestendigheid. In het kader van de toekomstbestendigheid wordt expliciet rekening gehouden met nieuwe inzichten rondom het klimaat adaptief inrichten van het watersysteem als geheel.

Watersysteembeoordeling

We hebben ons georiënteerd op een nieuwe methodiek om het watersysteem gebiedsgericht te beoordelen, zodat we naast de formele wateroverlast toetsing ook direct kijken naar knelpunten rondom droogte, ecologie en waterkwaliteit. Dit proces is opgestart binnen het stedelijk gebied en wordt momenteel geëvalueerd. Op basis van de evaluatie willen we dit volgend jaar verbreden naar het landelijk gebied. We verwachten dit jaar onderzoeksresultaten vanuit de WUR en het onderzoek Hoge Zandgronden die ons zowel voor de middellange- en lange termijn inzicht geven in het watersysteem en het handelingsperspectief voor de klimaatopgave.

Beheren en leren

Het beleidskader biodiversiteit is opgeleverd, momenteel is een uitvoeringsprogramma in de maak. Biodiversiteit is slechts één van de vele nieuwe opgaven waar we in het watersysteemonderhoud mee te maken hebben. Bij de aanbesteding van de nieuwe bestekken zijn doelen rondom klimaat, energie, circulariteit en biodiversiteit meegenomen in de opdracht. Er liggen mooie kansen om onze

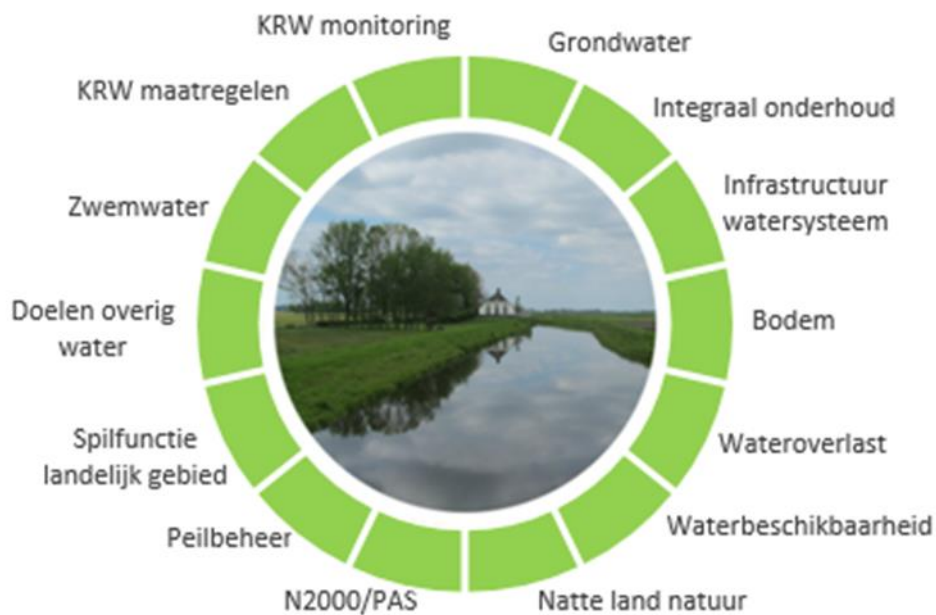
ambities in te vullen. De uitgangspunten uit het vastgestelde beleidskader biodiversiteit en de inzichten met betrekking tot het dynamisch beheer van het watersysteem om in te kunnen spelen op extreme weersomstandigheden, is meegenomen als basis voor de nieuwe maaibestekken.

In het kader van TKI (Topsector Kennis en Innovatie) werken we, samen met andere waterschappen, bedrijfsleven en wetenschappelijk- en onderwijsinstututen, mee met twee onderzoekssporen; "Grow with the flow", een integraal monitoring- en voorspellingsplatform voor watergebruik en gewasproductie en "KLIMAP" (klimaat adaptatie in de praktijk), gericht op opdoen van nieuwe klimaatkennis in diverse ontwikkelpaden. De Noordelijke IJsselvallei is hierbij in beeld als proeftuinen. Op meer lokaal niveau wordt ook succes geboekt. Met de Beken en Sprengstichting zetten we een meetprogramma op waarbij vrijwilligers de droogval in kwetsbare natuurwateren monitoren.

De horizon verbreden

Met de provincies zijn we in gesprek over de uitdagingen rondom het stikstofdossier en de landbouwtransitie. Dit kan koppelkansen met zich meebrengen om klimaatmaatregelen versneld op te pakken. Gelderland wil dit graag concretiseren in een brede samenwerkingsovereenkomst. Met Utrecht zoeken we nog naar de geschikte samenwerkingsvorm om de ambities op te pakken. De samenwerkingsovereenkomst regiodeal Foodvalley is ondertekend. Wij trekken daarbij de projecten die gericht zijn op het bodem- en watersysteem en willen vooral stimuleren dat maatregelen ook echt in de praktijk worden toegepast. De blauwe diensten in Eemland worden actief opgepakt, er zijn veel nieuwe initiatieven rondom ecologisch sloot- en bodembeheer en natuurinclusieve landbouw.

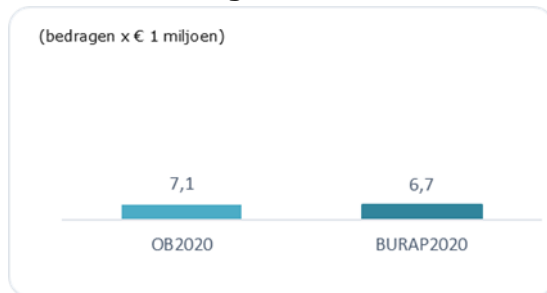
3.2.2. Totaalbeeld voortgang hoofddoelen in 2020 – landelijk gebied

3.2.3. Financieel-investeringen programma watersysteem landelijk Investeringsen

Binnen het programma hebben veel projecten te maken met onzekerheden zoals beschikbaarheid van gronden of afhankelijkheden van samenwerkingspartners. In de ramings- en planningsystematiek zijn de onzekerheden ingeschat op basis van de waarschijnlijkheid van optreden. Deze risico's worden zoveel mogelijk beheerst op projectniveau, maar onze invloed is vaak beperkt, omdat medewerking meestal op vrijwillige basis is.

Bruto investeringen

Netto investeringen

De

BURAP prognose komt € 0,4 miljoen lager uit dan geraamd bij de begroting. De grootste afwijkingen zijn toegelicht op de volgende projecten, in miljoenen euro's:

	Totaal Raming prognose	Totaal uitgave t/m 2020	Begrote jaarschijf 2020	Prognose jaarschijf 2020	Afwijking jaarschijf 2020 (+=toename)	Begrote oplevering	Prognose Oplevering	OORZAAK
P0202B - KRW Valleikanaal Binnenveld	4,7	4,4	0,2	0,6	0,4	30-10-20	30-09-20	MM
P0202H - KRW Grift Apeldoorn-Heerde	0,8	0,0	0,3	0,1	-0,2	31-12-21	31-12-21	VT
P3066A - NBW Putten Hooiweg	0,2	-	0,2	-	-0,2	01-11-19	30-12-21	VT
P3099 - Beschoeiing Harderwijk 2020	0,7	0,0	0,6	0,4	-0,2	31-12-20	31-12-20	EX
P5049 - Renovatie Gemaal De Wenden	4,3	0,2	1,1	1,0	-0,2	01-11-21	07-01-22	EX
Eindtotaal	10,7	4,7	2,4	1,9	-0,5			

P0202B - KRW Valleikanaal Binnenveld

€ 0,4

Meerwerk door overschrijding grondhoeveelheden en extra sanering door aantreffen van vervuilde grond. (+ € 0,3 miljoen). Van € 2,0 miljoen voorgenomen versnelling in 2019 is € 1,9 miljoen gerealiseerd (+€ 0,1 miljoen).

P0202H - KRW Grift Apeldoorn-Heerde

-/- € 0,2

Door efficiencyoverwegingen afhankelijk van uitvoeringsplanning project "Gedeeltelijke verlegging transportleiding Vaassen-Apeldoorn", gepland eind 2020. Uitvoering van project KRW Grift Heerde-Apeldoorn start in 2021.

P3066A - NBW Putten Hooiweg

-/- € 0,2

Wijziging grondpositie maakt oorspronkelijk plan onmogelijk. Vinden nieuwe effectieve oplossing en herijking knelpunt vergen meer tijd. Uitgaven verwacht in 2021.

P3099 - Beschoeiing Harderwijk 2020

-/- € 0,2

Coronavirus maakt mogelijkheden om gebiedsproces op gang te houden beperkt. Waarschijnlijk zal deel van uitgaven naar 2021 verschuiven.

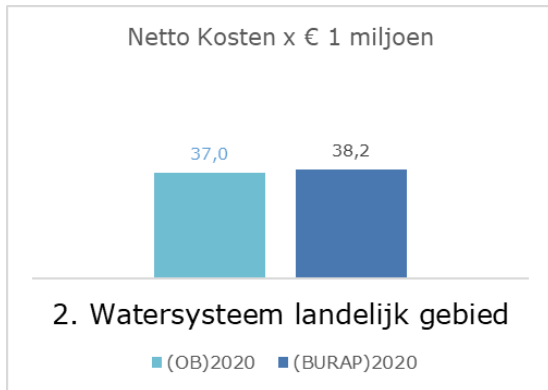
P5049 - Renovatie Gemaal De Wenden

-/- € 0,2

Coronavirus en tegenvallend voorbereidend werk veroorzaken uitloop enkele betaaltermijnen naar 2021.

Risico's en onzekerheden	Beheersmaatregelen
P3066A - NBW Putten Hooiweg Uitgevoerde infiltratiemaatregelen gemeente lossen knelpunt (deels) op. Gepast ingrijpen is momenteel moeilijk in te schatten.	Meten effecten infiltratiemaatregelen
P3099 - Beschoeiing Harderwijk 2020 Opleving Coronavirus	Goed onderzoek naar creatieve oplossingen binnen coronarichtlijnen.
P5049 - Renovatie Gemaal De Wenden Opleving Coronavirus	Goed onderzoek naar creatieve oplossingen binnen coronarichtlijnen.
Onzekerheden ten aanzien van de verplichtingen gericht op het terugdringen van de stikstofdepositie, de compensatieverplichtingen, etc. Dit kan doorwerken in de prijsontwikkeling binnen projecten en activiteiten.	Proactieve afstemming met de provincies in het stikstofdossier
Onzekerheden ten aanzien van de verdere afvlakking of opleving van het coronavirus en de mogelijke verruiming of aanscherping van maatregelen. De maatregelen hebben met name betrekking op de initiatie en verkenningsfase.	Ondersteuning op het gebied van digitalisering van onder meer consultaties en co-creatieprocessen.
Capaciteit: de invulling van vacatures en vervolgens het inwerken en inzetten van nieuwe medewerkers verloopt mede door de Corona-maatregelen niet efficiënt/effectief. Dit heeft gevolgen voor productiviteit en voortgang van projecten.	

3.2.4. Financieel-exploitatie

De verwachting bij deze BURAP is dat de netto kosten van het programma Watersysteem landelijk gebied €1,2 miljoen hoger zullen uitvallen dan oorspronkelijk was begroot.

De belangrijkste verwachte afwijkingen, in miljoenen €, ten opzichte van de begroting zijn:

Hogere afschrijvingslasten € 0,3 (N)

De hogere afschrijvingslasten zijn vooral het gevolg van het onder de activeringsgrens van € 0,1 miljoen uitkomen van een aantal kleinere projecten. Voor een deel betreft dit projecten waarbij ten tijde van het opstellen van de begroting nog uitgegaan werd van oplevering in 2019. Volgens het afschrijvingsbeleid van het waterschap worden projecten met een investeringsbedrag kleiner dan € 0,1 miljoen in 1 jaar afgeschreven. De totale afschrijvingslasten op dit programma worden bij deze BURAP geraamd op € 4,9 miljoen.

Hogere kosten maaien € 0,3 (N)

De kosten vallen hoger uit dan oorspronkelijk begroot door:

- hogere marktprijzen € 0,12 miljoen);
- hogere advieskosten (0,18 miljoen) i.v.m. externe begeleiding van de aanbesteding, data gereed maken en inrichten van het onderhoudsbeheersysteem (OBS) en ondersteunen start maaibestekken.

De totale onderhoudskosten op dit programma worden bij deze BURAP geraamd op € 9,2 miljoen.

Hogere kosten "watersparen" € 0,4 (N)

Op 8 juli 2020 heeft het algemeen bestuur van Waterschap Vallei en Veluwe een bedrag van € 0,4 miljoen ter beschikking gesteld aan grondeigenaren voor het nemen van maatregelen die een bijdrage leveren aan het tegengaan van verdroging, die het vasthouden van water bevorderen en die water toevoegen aan de grondwatervoorraad.

Overige afwijkingen, per saldo € 0,2 (N)

Deze betreffen overige kleinere over- en onderschrijdingen van het budget.

3.3. Programma Wonen en zuiveren

WONEN

3.3.1. Het algemene beeld

Bestaand waterschapswerk

De deelprojecten van het waterplan Apeldoorn- de beek in Kerschoten en Grifthof in centrum Apeldoorn-, lopen volgens de planning. Vanwege de gevolgen van de coronamaatregelen is de verwachting dat de voorbereiding van deelproject Schoolbeek en Ugchelse Beek Zuid vertraging op loopt. Door deze vertraging schuift de uitvoering door naar 2021. Het groot onderhoud van Ugchelse beken valt onder het Waterplan Apeldoorn. Samen met de uitvoering van het project wordt groot onderhoud opgepakt. In verband met het doorschuiven van de projectuitvoering wordt ook het groot onderhoud doorgeschoven.

Het project Wateraanvoer Wageningen is onzeker omdat er momenteel een bestuurlijke discussie gaande is over de duurzaamheid van de beoogde maatregelen. Pas na een gezamenlijke "GO" van zowel ons bestuur als van de wethouder van Wageningen kan in 2021 gestart worden met de uitvoering. Aan het project Toekomstbestendige Eerbeekse Beek werken gemeente, provincie en waterschap samen aan het opstellen van een gezamenlijk masterplan. Samen met het gezamenlijk uitvoeringplan worden deze in 2020 verwacht.

Ontwikkelingen

In maart 2020 is met terugwerkende kracht, vanaf januari 2020, de "Regeling stimuleringsbijdrage stedelijk gebied 2020" ingevoerd. Er zijn momenteel vijf aanvragen ingediend voor deze nieuwe subsidieregeling (voorheen de stimuleringsbijdrage). Door de invoer van de subsidieregeling en de corona crisis verwachten we dat er dit jaar voor € 0,2 miljoen minder beroep op de bijdrage gedaan zal worden dan oorspronkelijk begroot. In de nieuwe subsidie regeling zijn de gewijzigde regels vastgesteld, waaronder de hoogte van de stimuleringsbijdrage. Het afwijken van een maximum bedrag kan alleen in bijzondere gevallen, via een D&H voorstel.

De nieuwe regeling is anders opgesteld waardoor er een lager maximum bedrag kan worden uitgegeven voor de subsidiebijdrage.

Naast de subsidie bijdragen werken we als waterschap ook in 2020 mee met initiatieven zoals operatie steenbreek en regenwatercoaches, waarbij met buurtbewoners wordt gewerkt aan het stimuleren van regenwater afkoppeling, vergroening van openbare ruimte en vergroten van het waterbewustzijn. Bij de reeds in 2019 en 2020 opgestarte gebiedsontwikkelingen zullen we samen met gemeentes en projectontwikkelaars kijken naar kansen zoals het verminderen van hittestress, afkoppelen en vergroenen/verblauwen van nieuwbouwwijken. Een voorbeeld hiervan is het project in Soesterberg waar we de komende jaren aan de slag gaan om de woonwijken te verduurzamen.

Nieuwe uitdagingen

In 2020 wordt de grootste uitdaging om in contact te blijven met onze omgeving, dit betekent niet alleen met medeoverheden maar ook met lokale initiatieven en particulieren. Grote fysieke

bijeenkomsten of informatieavonden zijn niet mogelijk maar op een creatieve manier wordt gewerkt aan digitale bijeenkomsten en online consultatie voor ideeën en initiatieven.

Vergroten leefbaarheid

2020 is begonnen als een extreem droog voorjaar. Dit kan serieuze problemen opleveren in de zomer en najaar in de vorm van hittestress en watertekorten. In alle nieuwe projecten wordt zoveel mogelijk ingezet op het indien mogelijk vasthouden van water in stedelijk gebied. Een voorbeeld hiervan is 'Klimaatmantels' waarbij er een groen/blauwe zone om een stad of dorp wordt aangelegd om de hittestress te verminderen en verdroging tegen te gaan.

Duurzaamheid en energie

Na het succesvol afronden van het project met het plaatsen van nieuwe sanitatie in het scoutinggebouw in Nijkerk wordt vanaf 2020 verder gekeken naar kansen om deze vorm van sanitatie toe te passen op andere locaties zoals in Nijkerk en Soesterberg. Ook zijn we bezig met Thermische Energie uit Afvalwater (TEA) Flexynet en Kerschoten in Apeldoorn. Voor Thermische Energie uit Oppervlaktewater (TEO) Soest hebben het waterschap en gemeente Soest een onderzoeksbureau aangesteld om de potentie van warmte gebruik uit oppervlaktewater in wijk Overhees in kaart te brengen. Oplevering wordt in het derde kwartaal verwacht. Voor TEA Harderwijk wordt een intentieverklaring tot samenwerking opgesteld.

Samenwerken

In 2020 wordt er een nieuw regionaal bestuursakkoord water opgesteld. Dit akkoord bouwt voort op de ervaringen die zijn ingezet. Ook wordt er samen met de samenwerkingsverbanden gewerkt aan een RAP (regionale adaptatie plan voor klimaatadaptatie). Ook zijn we bezig met data-analyses met het data-lab om rioolvreemd water te achterhalen en te reduceren.

Natuurlijk Ontwikkelen

De bijdrageregeling natuurlijk ontwikkelen/ontvlechten Waterstromen (BOW) was bedoeld voor een periode van 6 jaar, waarvan inmiddels 4,5 jaar zijn verstreken. Tot en met 2019 is 4,4 miljoen besteed (van de € 8 miljoen over 2016 t/m 2019). Voor 2020 is een begroot bedrag opgenomen van € 1,5 miljoen. De totale aangevraagde bijdrage voor 2020 is aanzienlijk hoger (€ 3,6 miljoen), echter lang niet alle geplande afkoppelprojecten zullen ook daadwerkelijk dit jaar worden uitgevoerd (door diverse ontstane vertragingen), zoals ook de voorgaande jaren het geval is geweest. Naar aanleiding van het doelmatigheidsonderzoek uit 2019 over de BOW, wordt een voorstel voor aanpassingen (verhoging eenheidsprijzen, aanscherping uitvoeringsvoorwaarden en bredere communicatie) in het bestuur gebracht. Dit najaar zal een voorstel over voortzetting van de BOW na 2021 en bijkomende financiële consequenties aan het bestuur worden voorgelegd.

3.3.2. Totaalbeeld voortgang hoofddoelen wonen in 2020

Samenwerken - goede overheid

Binnen ons waterschapsgebied werken we samen met verschillende partners, waaronder aan Stedelijk Water in Beeld (SWIB) met gemeentes. Wij werken samen aan integratie van het baggeren, vervangen beschoeiingen en beheer. Dat doen wij door de uitwerking, de resultaten van SWIB analyse door te nemen met beheer (van gemeente en waterschap). De taak van beheer is deze verder uit te werken in de baggerwerkzaamheden en beheerplannen van gemeente en waterschap. Wegens de coronacrisis loopt de SWIB analyse vertraging op, hierdoor kunnen we niet de resultaten van de SWIB analyse meenemen in de baggerwerkzaamheden in stedelijk gebied.

Toekomstbestendig

In samenwerking met gemeenten wordt gestreefd naar een waterinclusieve bebouwde omgeving. Binnen het beheergebied wordt samen met gemeenten aan ongeveer 35 grootschalige gebiedsontwikkelingen gewerkt, waaronder realisatie van nieuwe woonwijken en bedrijventerreinen. Vanwege de coronacrisis lopen de stresstesten een vertraging op wat effect kan hebben op het aansluiten bij lopende acties van gemeenten, maar ook bij het uit brengen van advies over gebiedsontwikkelingen met betrekking tot wateropvang, hittestress en biodiversiteit.

ZUIVEREN

3.3.3. Het algemene beeld

Waterketen

RWZI Harderwijk

Alle opgaven van het waterschap in Harderwijk, inclusief planmatig onderhoud van de rwzi en initiatieven van derden, worden samengebracht in een integraal plan voor de regio Harderwijk. De opgaven hebben onder andere betrekking op stikstofreductie, procesoptimalisatie, circulair inkopen, vermindering van het energieverbruik, energie opwekken en klimaatadaptatie. Dit plan dient vervolgens als onderbouwing voor verdere uitwerking van initiatiefvoorstellen en budgetaanvragen en het opstellen van de begroting.

SCADA-systeem

Inmiddels is de fundering voor het nieuwe SCADA-systeem gelegd. De standaardsoftware van de leverancier is nu geschikt gemaakt voor onze zuiveringen en rioolgemaal en wordt binnenkort getest. In de tweede helft van dit jaar wordt deze software uitgerold binnen de zuiveringskringen Elburg en Nijkerk inclusief de toevoerende rioolgemaal.

Watertoekomst

Nieuwe stoffen

Onze inspanningen op het gebied van nieuwe stoffen in 2020 richten zich hoofdzakelijk op onderzoeken in diverse gremia (Stowa, promovendi, TKI). Onder andere worden bij de rwzi Bennekom metingen uitgevoerd bij een helofytenfilter in samenwerking met de WUR. De bronaanpak via communicatie richting apothekers wordt dit jaar bemoeilijkt door corona. Het proefonderzoek Waterfabriek Wilp heeft veel informatie opgeleverd. De plannen voor Wilp en Ede zijn als onderdeel meegenomen in respectievelijk de Waterfabriek Wilp en Duurzame Regio Zuid.

Duurzame Regio Zuid

De komende zeven jaar wil waterschap Vallei en Veluwe forse stappen maken in het verduurzamen van deze zuiveringsregio. Centralisatie van slibvergisting zien wij als eerste stap richting een regionale energie- en grondstoffenhub, wat als ambitie is benoemd in de BOVI. We kiezen voor een integrale benadering, waarbij we de ambities ten aanzien van duurzaamheid combineren met de bedrijfsmatige opgaven vanuit assetmanagement, KRW, veiligheid, etc. We vertalen de opgaven naar (deel)projecten. Het totaal van de deelprojecten vormt een integrale aanpak voor de regio.

Dit jaar zal een aantal voorbereidende zaken worden gedaan, te weten de uitbreiding van de elektrotechnische installatie van Ede, een traject voor grondaankoop en aanbesteding van een adviestraject voor het vervolg. Daarnaast zullen ATEX-maatregelen worden doorgevoerd op de rwzi's Ede, Renkum en Veenendaal en zal in samenwerking met diverse stakeholders een nader onderzoek worden gedaan naar de toekomst van het Van Lohuizenpark.

Slibverwerking

De afgelopen periode hebben wij een analyse van de marktsituatie ten aanzien van slibverwerking uitgevoerd. Ook is de haalbaarheid van slibdrogen op eigen locaties nader verkend. Dit heeft geleid tot een keuze om te zoeken naar een partner voor de slibverwerking voor langere termijn (15-20 jaar). Het idee om zelf slib te drogen is hierbij losgelaten vanwege beperkingen ten aanzien van de ruimte in de vergunning, fysieke ruimte en twijfels of benutting biogas hiervoor wel verstandig is.

Met ondersteuning van een inkoopbureau met expertise op het gebied van contractmanagement zijn we de zoektocht begonnen naar een samenwerkingspartner die met ons een slimme combinatie vormt. Voor de korte termijn zoeken we een oplossing die nu haalbaar is voor slib en parallel hieraan maken we een plan voor doorontwikkeling naar duurzame technieken.

Voor de komende 10 jaar wordt benutting van het slib als energiebron als meest realistisch gezien. Voor de periode na 2030 streven wij naar verwaarding van het slib (bijv. bioplastics, biogas, biochar). Slib is dan geen afval meer maar een grondstof.

Circulaire rwzi Terwolde

Uit de gehouden marktconsultatie en second opinion is naar voren gekomen dat een gefaseerde aanpak (realisatie van eerst het influentwerk en later de overige installatieonderdelen van de rwzi) te risicovol is. Dit betekent dat de projectaanpak is aangepast aan deze nieuwe inzichten waarbij de focus ligt op de bedoeling van het project: het bouwen van een goed werkende, veilig te beheren zuivering gebaseerd op circulaire principes. De gewijzigde aanpak gaat leiden tot een versnelling van de bouw van de gehele zuivering ten opzichte van een gefaseerde uitvoering waarbij het influentwerk nog steeds als eerste zal worden gerealiseerd. Ondanks de COVID-19 zijn de werkzaamheden zo goed mogelijk doorgedaan. Op onderdelen vraagt het werk door de COVID-19 een grotere inspanning. Het effect van COVID-19 op de verdere werkzaamheden in 2020 moet nog blijken.

De rest van het jaar 2020 zal voornamelijk in het teken staan van de aanbesteding, het ontwerpen van de gehele zuivering (waarbij het influentwerk als eerste zal worden aangepakt) en verdere voorbereidingen. De nieuwe circulaire rwzi Terwolde wordt naar verwachting conform planning in 2023 in bedrijf genomen en opgeleverd.

Waterfabriek Wilp

De pilot voor de Waterfabriek Wilp op de rwzi Terwolde is aangepast zoals eerder aangekondigd. Er wordt nu ijzerchloride dosering toegepast in plaats van elektro coagulatie. De Flocculatietank is geplaatst en de eis van 14 dagen stabiel bedrijf is gehaald. In september zal het algemeen bestuur geïnformeerd worden over de gewijzigde planning. Deze gaat uit van het bouwen van eerst één straat om hiermee de kinderziektes te overwinnen. Daarna zullen de overige drie straten worden gebouwd. Hierdoor loopt de planning uit en zal de knip later gerealiseerd worden en zal de zuivering Terwolde langer als escape gebruikt worden.

Kaamera

De Kaamera-installatie op de rwzi Epe is inmiddels gerealiseerd en de testfase is onlangs (in mei) opgestart. Deze zomer wordt de testfase afgerond waarna de installatie vol in bedrijf gaat. Als gevolg van de coronacrisis loopt de daadwerkelijke ingebruikname mogelijk enkele maanden vertraging op. De geproduceerde hoeveelheid Kaamera alginaat wordt afgestemd op de vraag en bedraagt maximaal 50 ton per jaar. Afzetroutes worden gezocht door Chaincraft. Het waterschap is gestart met opbouw van een einde-afval-dossier.

WOW

De installatie voor winning van zeefgoed en verwerking hiervan (middels pyrolyse) tot actief kool op de rwzi Ede is inmiddels geplaatst (behoudens de pyrolyse). In juli wordt gestart met testen. Als gevolg van de coronacrisis loopt de daadwerkelijke ingebruikname mogelijk enkele maanden vertraging op. Dit najaar zal de gehele installatie naar verwachting gereed zijn.

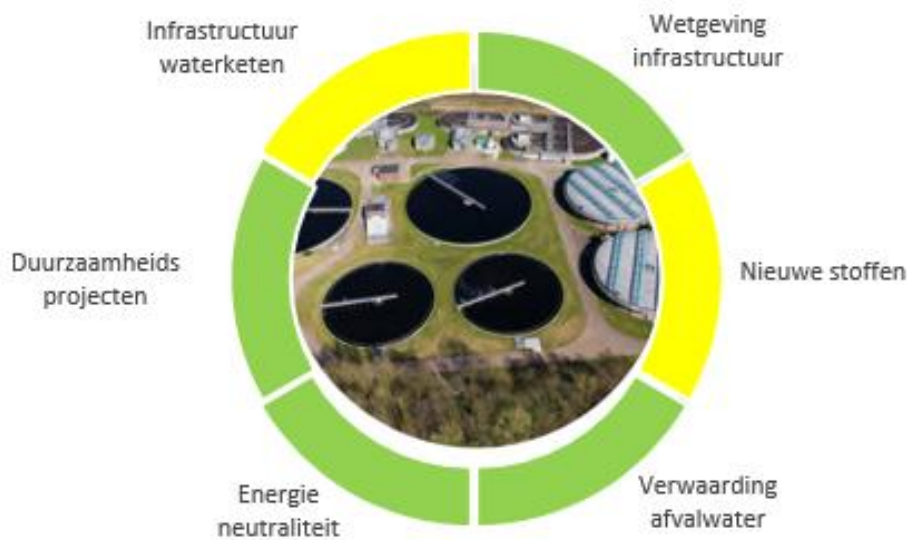
KRW

Een ambtelijke werkgroep heeft gekeken naar noodzakelijke maatregelen voor rwzi's in het kader van KRW. Als uitvloeisel hieruit worden KRW-maatregelen voor de rwzi Ede integraal opgenomen in de plannen voor Duurzame Regio Zuid. Op andere rwzi's zijn vooralsnog voor KRW geen aanvullende maatregelen nodig.

Zonnepanelen

Het aanbrenge van de zonnepanelen verloopt conform planning. Vooralsnog zijn er geen problemen met de levering van de materialen. De werkwijze is echter wel aangepast naar aanleiding van de coronacrisis. Dat resulteert in een beperkte kostenstijging omdat extra voorzieningen moeten worden getroffen zoals toilet- en schaftvoorzieningen. Het aansluiten van de installaties loopt ongeveer 3 maanden vertraging op omdat hiervoor toegang tot bedrijfsruimtes moet worden verkregen. De vertraagde aansluiting leidt ertoe dat dit jaar minder SDE wordt verkregen.

3.3.4. Totaalbeeld voortgang hoofddoelen zuiveren in 2020

Infrastructuur waterketen

Als gevolg van het coronavirus loopt op basis van de laatste inzichten een aantal projecten achter op planning. In overleg met de betrokken aannemers en de afdeling Beheer en Onderhoud wordt naar oplossingen gezocht om toch zo veel mogelijk van de oorspronkelijk geplande activiteiten te kunnen uitvoeren.

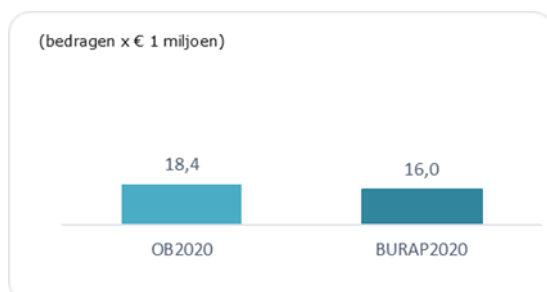
Nieuwe stoffen

Dit onderdeel loopt achter op planning doordat de bronanpak via communicatie richting apothekers dit jaar wordt bemoeilijkt door corona.

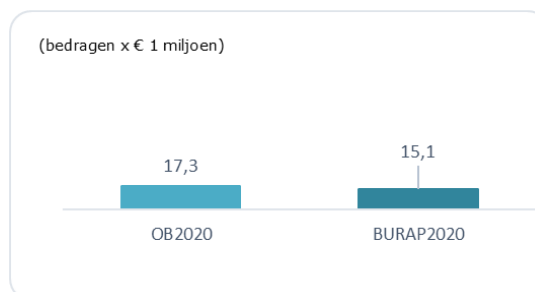
3.3.5. Financieel-investeringen

Investeringen²

Bruto investeringen

Netto investeringen

² Exclusief werken voor derden

Gelet op de coronacrisis en de gevolgen hiervan op de voortgang en realisatie van projecten is het niet realistisch om vast te houden aan de oorspronkelijk begrote investeringsraming. Dit heeft geleid tot een verlaging van de investeringsprognoses voor het onderdeel Zuiveren van € 2,1 miljoen. Voor de investeringen van het onderdeel Wonen verwachten wij dat er dit jaar € 0,3 miljoen minder wordt uitgegeven t.o.v. de begroting. In totaal is de BURAP prognose € 2,4 miljoen lager dan oorspronkelijk begroot.

Hieronder zijn de grootste afwijkingen toegelicht, in miljoenen euro's:

	Totaal Raming prognose	Totaal uitgave t/m 2020	Begrote jaarschijf 2020	Prognose jaarschijf 2020	Afwijking jaarschijf 2020 (+ = toename)	Begrote oplevering	Prognose Oplevering	OORZAAK
P6030A - Circulaire RWZI Terwolde	20,1	0,5	1,4	0,4	-1,0	01-12-20	01-04-23	HK
P6030B - Nieuwbouw waterfabriek Voorst	30,4	4,6	2,4	1,9	-0,5	01-12-20	01-06-24	VT
P6046 - Rioolgemaal Vaassen	1,1	1,0	0,2	0,5	0,4	01-03-19	15-06-20	MM
P6057 - Uitbr.centrale regiekamer Apeldoorn	0,8	-	0,4	0,1	-0,3	31-12-20	10-01-22	VT
P6112 - Afdekken voorbezinktanks RWZI Ede	3,0	0,3	2,0	1,6	-0,4	31-03-20	01-01-21	VT
P6117 - Zandvang Harderwijk	5,0	0,0	1,2	0,7	-0,5	31-12-22	31-12-22	V19/VT
P6121A - Zonnepanelen op terreinen RWZI	7,2	2,4	2,5	2,3	-0,2	30-06-21	30-06-21	VT
P6128 - Ontvangstank SEA APD	0,8	0,1	0,3	0,8	0,5	31-08-21	31-08-21	V19
P6129 - Slibreiniging RWZI Amersfoort	0,6	0,4	0,1	0,4	0,3	31-12-20	31-12-20	V19/MM
P9106 - Netwerken op locaties	3,2	0,1	0,8	0,1	-0,7	14-12-23	14-12-23	VT
Eindtotaal	72,1	12,8	11,3	8,7	-2,6			

P6030A - Circulaire RWZI Terwolde

-/- € 1,0

De prognose voor 2020 voor de realisatie van de circulaire rwzi Terwolde wordt ten opzichte van de begroting verlaagd tot een bedrag van € 0,4 miljoen als gevolg van een gewijzigde projectaanpak. Deze gewijzigde aanpak met ogenschijnlijke vertraging in financiële uitgaven gaat leiden tot een versnelling van de bouw van de gehele zuivering ten opzichte van een gefaseerde uitvoering. Het jaar 2020 staat voornamelijk in het teken van de aanbesteding, het ontwerpen van de gehele zuivering (waarbij het influentwerk als eerste wordt aangepakt) en verdere voorbereidingen. De nieuwe circulaire rwzi Terwolde wordt conform planning in 2023 in bedrijf genomen en opgeleverd.

P6030B - Nieuwbouw waterfabriek Voorst/Wilp

-/- € 0,5

Correctie op de verwachte uitgaven 2020 als gevolg van o.a. de Coronacrisis. Het is onduidelijk of alle beoogde activiteiten in 2020 voor dit project volledig kunnen worden afgerond.

P6046 – Rioolgemaal Vaassen

+ € 0,4

Een langere omschakelperiode van de oude naar de nieuwe situatie (ontluchting van de persleiding en het stopzetten van de aanvoer verliepen moeizaam) heeft geleid tot extra uitloopkosten. Daarnaast zijn er enkele meerwerken gehonoreerd (zoals vervanging van een trap en sloop van de windketel). Beide aspecten leiden tot hogere uitgaven in 2020 dan begroot.

P6057 - Uitbr. centrale regiekamer Apeldoorn **-/- 0,3**

De centrale regiekamer (inclusief Xplorelab, Datalab, Gebiedsatelier en Crisisorganisatie) krijgen na de hiervoor benodigde verbouwing en herinrichting een plek in het pand aan de Steenbokstraat 21. De uitvoering zou naar verwachting medio 2020 gereed zijn en dit betekende dus een versnelling in de verwachte uitgaven (ten opzichte van de begroting 2020) van + € 0,3 miljoen. Tegelijkertijd wordt ingeschat dat door de coronacrisis deze versnelling teniet wordt gedaan, hetgeen resulteert in een verlaging van de uitgaven met -/ 0,6 miljoen. Deze twee effecten leiden per saldo tot een verlaging van de verwachte uitgaven met -/€ 0,3 miljoen. Corona leidt mogelijk ook tot een heroriëntatie op het gebruik van ons kantoor en de werklocaties in de 1,5 meter maatschappij. Hiervoor wordt samengewerkt met een adviesbureau die eind dit jaar met een advies en concreet plan komt.

P6112 - Afdekken voorbezinktanks RWZI Ede **-/- € 0,4**

Correctie op de verwachte uitgaven 2020 als gevolg van o.a. de coronacrisis. Het is onduidelijk of de geplande uitvoering van dit project volledig kan worden afgerond.

P6117 - Zandvang Harderwijk **-/- € 0,5**

De ontwerpspecificaties voor de fijnzeven waren in 2019 nog onduidelijk door onder andere nieuw beleid op het gebied van circulaire economie waardoor het ontwerp van de roostergoedinstallatie niet gerealiseerd kon worden. Dit resulteert in een verhoging van de verwachte uitgaven met € 0,2 miljoen voor 2020. Dit effect wordt weer direct ongedaan gemaakt door een bijstelling als gevolg de coronacrisis met -/€ 0,7 miljoen.

P6121A - Zonnepanelen op terreinen RWZI **-/- € 0,2**

Op basis van actuele inzichten aan het begin van het jaar werd een aantal deelbetalingen die gepland waren voor 2021, in de tijd naar voren gehaald zodat deze in 2020 zouden plaats vinden. Dit zou resulteren in een versnelling van € 0,4 miljoen. Dit effect wordt mogelijk teniet gedaan als gevolg van de coronacrisis: -/€ 0,6 miljoen. Het is onduidelijk of alle geplande activiteiten (uitrol en aansluiten van panelen) kunnen worden afgerond omdat niet alle locaties even goed bereikbaar zijn als gevolg van de coronaprotocollen.

P6128 - Ontvangstank SEA APD **+ € 0,5**

Als gevolg van vertraging in de vergunningverlening door de PAS-problematiek is een deel van de uitvoering van dit project doorgeschoven naar 2020. Dit resulteert in een verhoging van de verwachte uitgaven voor 2020.

P6129 - Slibreiniging RWZI Amersfoort **+ € 0,3**

In 2020 worden voor dit project meer uitgaven verwacht dan begroot als gevolg van het doorschuiven van enkele activiteiten vanuit 2019 van € 0,1 miljoen en diverse meerwerkkosten van € 0,2 miljoen, te weten hogere kosten voor software-engineering, elektrotechnische besturingsinstallatie en door aanvullende modificaties aan de slibbuffers. Onvoorziene wijzigingen

zoals de vervanging van het lospunt met leidingwerken en diverse meetinstrumentaria zijn noodzakelijk voor de functionaliteit, maar zijn kostenverhogend.

P9106 - Netwerken op locaties

-/- 0,7

Met dit project wordt de uitrol van een (glasvezel)netwerk op alle rwzi's gerealiseerd. Tot nu toe is er een architectuur/ontwerp gemaakt om te komen tot die uitrol in onderlinge samenwerking tussen procesautomatisering en informatiemanagement. Het project heeft grote raakvlakken met het SCADA-project en voor de architectuur/ontwerp heeft afstemming plaats gevonden met dit project. Verder is de voorbereiding van de aanbesteding voor dit project in een vergaand stadium gevorderd. Doordat momenteel een interne projectleider ontbreekt, start de daadwerkelijke uitrol met enige vertraging waardoor de verwachte uitgaven voor dit jaar worden bijgesteld met -/- € 0,7 miljoen.

Risico's en onzekerheden

Risico's en onzekerheden	Beheersmaatregelen
Onduidelijkheid over hoe lang de coronacrisis nog voortduurt en wat dit betekent voor de periode erna en wat dan de (on)mogelijkheden zijn.	Door goed overleg en nauwe afstemming met betrokken stakeholders zowel extern (aannemers/opdrachtnemers) als intern (Beheer en Onderhoud) wordt de voortgang van projecten zoveel mogelijk op gang gehouden, vanzelfsprekend met inachtneming van de geldende protocollen die uitgevaardigd zijn in het kader van de coronacrisis.
Capaciteit: de invulling van vacatures en vervolgens het inwerken en inzetten van nieuwe medewerkers verloopt door de coronamaatregelen niet efficiënt/effectief. Dit heeft gevolgen voor productiviteit en voortgang van projecten.	Op afstand worden nieuwe medewerkers door middel van videobellen zoveel mogelijk ingewerkt en wegwijs gemaakt. Door het toewijzen van 1 op 1-mentoren aan nieuwe medewerkers kan het inwerken toch zo goed mogelijk plaats vinden gelet op de omstandigheden. Daarnaast vinden ondertussen ook weer projectbezoeken (zoveel mogelijk in de buitenlucht) plaats om nieuwe medewerkers kennis te laten maken met de installaties, dit alles onder de strikte voorwaarden van de geldende protocollen.

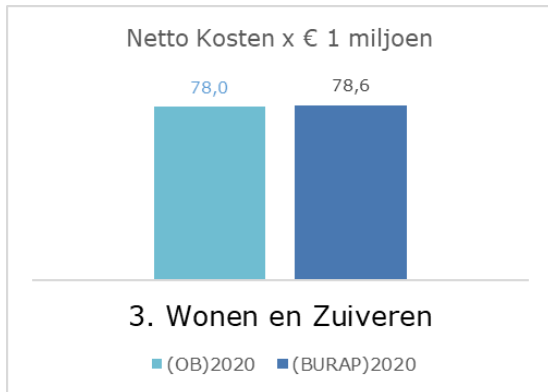
Werken voor derden

Enkaleiding Ede/Afvoerleiding grondwater Ede-Wageningen

Het project ligt momenteel stil in verband met de gerechtelijke procedure. De voorbereidingen lopen hiermee een vertraging op en de verwachte aanbesteding zal plaatsvinden in september 2021.

	Totaal Raming prognose	Totaal uitgave t/m 2020	Begrote jaarschijf 2020	Prognose jaarschijf 2020	Afwijking jaarschijf 2020 (+ = toename)	Begrote oplevering	Prognose Oplevering	OORZAAK
P6068 - Enkaleiding Ede	3,6	0,4	0,5	0,2	-0,3	30-09-19	31-12-22	VT

3.3.6. Financieel-exploitatie

De verwachting bij deze BURAP is dat de netto kosten van het programma Waterketen € 0,6 miljoen hoger zullen uitvallen dan oorspronkelijk was begroot.

De belangrijkste verwachte afwijkingen, in miljoenen €, ten opzichte van de begroting zijn:

Toevoeging aan voorziening **€ 1,0(N)**

Er is een voorziening voor oninbaarheid getroffen voor de verstrekte lening aan de Bio Energie-centrale Harderwijk (BECH).

Lagere afschrijvingslasten **€ 0,2(V)**

Door vertragingen, waardoor latere opleveringen, vallen de afschrijvingslasten lager uit. De totale afschrijvingslasten op dit programma worden bij deze BURAP geraamd op € 18,9 miljoen.

Hogere energiekosten **€ 0,4(N)**

Er worden dit jaar hogere energiekosten gemaakt. Dat heeft enerzijds te maken met het overgaan van groencertificaten naar Garanties van Oorsprong (GVO's). Dit betreft een eenmalige verhoging voor het samen met andere waterschappen overgaan van Europese waterkracht naar Europese windenergie. Hiermee wordt onze elektra inkoop weer als groen gewaardeerd in de duurzaamheidstoets van de Bedrijfsvergelijking Zuiveringsbeheer en CO2 prestatieladder.

Anderzijds speelt wederom een verhoging van de energiebelasting op elektra. Het waterschap ontvangt jaarlijks een energiebelastingsverwachting van de energieleveranciers. Dat is waar we onze begroting op baseren. Het definitief vaststellen van de energiebelasting vindt echter pas plaats na totstandkoming van de begroting. Gekeken wordt of voortaan niet beter begroot kan worden op basis van trends over de afgelopen jaren.

De totale energiekosten op dit programma worden bij deze BURAP geraamd op € 3,6 miljoen.

Lagere bijdrage klimaat actieve stad **€ 0,3(V)**

De overeenkomst met Hattem en Oldebroek liep tot en met 2019. In de begroting was per abuis nog rekening gehouden met deze bijdragen. De totale bijdragen voor 2020 worden bij deze BURAP geraamd op € 1,5 miljoen.

Lagere bijdragen waterpotentiekaarten stedelijk **€ 0,2(V)**

De verwachting is dat dit jaar, onder andere als gevolg van de coronacrisis, door gemeenten voor € 0,2 miljoen minder beroep op de bijdrage gedaan zal worden dan oorspronkelijk begroot (€ 0,5 miljoen).

Hogere transportkosten slib **€ 0,2(N)**

Dit betreft een afrekening 2019 met GMB. De totale slibtransportkosten op dit programma worden bij deze BURAP geraamd op € 2,1 miljoen.

Minder personeelslasten op dit programma **€ 0,2(V)**

Door vertraging bij het invullen van vacatures, onder andere door de coronacrisis, worden in 2020 minder personeelslasten op dit programma verwacht. De totale personeelslasten op dit programma worden bij deze BURAP geraamd op € 21,2 miljoen.

Lagere subsidie opbrengsten SDE **€ 0,2(N)**

Door de coronacrisis is het aansluiten van de zonnepanelen vertraagd. Hierdoor is de subsidie opbrengst over 2020 lager dan begroot. De looptijd van de subsidie blijft ongewijzigd, namelijk 15 jaar. Daarnaast is de subsidieopbrengst lager omdat sprake van lagere voorschottarieven dan waarmee in de begroting rekening is gehouden. De totale SDE subsidie op dit programma wordt bij deze BURAP geraamd op € 1,4 miljoen.

Overige afwijkingen, per saldo **€ 0,3 (V)**

Deze betreffen overige kleinere over- en onderschrijdingen van het budget.

3.4. Programma Bestuur en Belastingen

3.4.1. Het algemene beeld

Omgevingswet

Op 1 april van dit jaar heeft de minister laten weten dat de invoering van de Omgevingswet meer tijd gaat krijgen. De invoeringsdatum wordt met dit besluit, mede door corona, verschoven naar 1 januari 2022. We verwachten dat het interne effect van de verschuiving beperkt is. We blijven ons voorbereiden op de aansluiting op het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO). Indien nodig passen we op onderdelen ons tempo aan, bijvoorbeeld met de Waterschapsverordening en met het proces rondom het Blauw Omgevingsprogramma (BOP) 2022-2027. Wij houden vast aan onze externe oriëntatie en blijven verandergericht. Het verwachte effect op onze planning is minimaal.

Het Blauw Omgevingsprogramma 2022-2027 (BOP 2022-2027)

Dit jaar maken we het Blauw Omgevingsprogramma (voorheen het waterbeheerprogramma) in de geest van de Omgevingswet. Hierin vertalen we de BOVI2050 naar de planperiode 2022-2027. Het Blauw Omgevingsprogramma bevat vier integrale gebiedsprogramma's met gebiedsopgaven en doelen waarin we de samenwerkingsmogelijkheden met onze partners hebben geformuleerd. Door de coronacrisis hebben we vooralsnog de plenaire gebiedsateliers helaas moeten annuleren en hebben we daarmee een lichte vertraging opgelopen. Ondanks de annulering van deze gebiedsateliers hebben we wel meer dan dertig gesprekken gevoerd met maatschappelijke partners. De gesprekken en de ontvangen reacties worden meegenomen in de uitwerking van de gebiedsprogramma's.

Digitale Transformatie

Door de coronacrisis wordt 2020 een jaar waarin we sterk versnellen in de ontwikkeling van het digitaal werken. Vanuit het programma Digitale Transformatie wordt intensief geïnvesteerd in het ondersteunen en faciliteren van het digitaal samenwerken. Ons in januari geopende Datalab is met een aantal projecten gestart in samenwerking met partners en andere waterschappen. We zijn goed aangehaakt bij landelijke initiatieven rond het ontwikkelen van leerlijnen en organiseren intern cursussen die bijdragen aan het optimaal digitaal werken.

Koers P&O

De huidige situatie maakt helder dat wendbaarheid, aanpassingsvermogen en goed sturing geven vanuit een stevig fundament essentieel is. Dit in combinatie met het steeds beter sturen op organisatiedoelen en -organisatieontwikkeling maakt dat het 'Leiderschapontwikkeling 2020 en verder' is opgebouwd langs verschillende ontwikkellijnen, waarbij Strategische Personeelsplanning (SPP) de kern is. SPP maakt de komende maanden duidelijk op wat echt belangrijk is op termijn om doelstellingen te blijven behalen. Zowel in reguliere tijden als ten tijde van een (corona)crisis. Tegelijkertijd is vanuit meerdere invalshoeken als ook in het medewerkersonderzoek gebleken dat het wenselijk is een verdiepingsslag naar de praktijk te maken. Begin 2020 zijn daarom vier ontwikkellijnen gestart: verbetering sturing van organisatie, Verdere Afdeling-, Programma-, Teamontwikkeling, doorontwikkeling leidinggeven, Leiderschap als thema en Workshops Leiderschapprogramma ten behoeve van nieuwe leidinggevendenden. De leiderschapontwikkeling,

als geheel, ligt op koers voor wat betreft tijdslijnen en budget. We willen ons in een uitdagende arbeidsmarkt beter onderscheiden ten opzichte van andere werkgevers. We investeren in arbeidsmarkt beleid hetgeen binnenkort onder andere zal gaan leiden tot arbeidsmarktcommunicatie.

Bestuursagenda

Het algemeen bestuur heeft vijf onderwerpen geagendeerd. Voor de onderwerpen zijn werksessies georganiseerd waarvan de resultaten input geven op het begrotingskader en de begroting. De eerste resultaten zijn dat:

- Voor de kwaliteit van de leefomgeving wordt in 2020 een beleidskader ontwikkeld;
- Voor de energietransitie komt er een monitor (dashboard) voor het algemeen bestuur waarin we laten zien hoever we zijn met het realiseren van onze doelen. We laten onderzoek doen naar de consequenties van de energietransitie op onze kerntaken ten behoeve van kennisontwikkeling en positionering en we delen deze kennis met partners;
- Voor bodem en droogte is aandacht gevraagd voor een duidelijke positionering van het waterschap ten opzichte van de problematiek en de relevante partners. Dit maakt samenwerking en faciliteren van initiatieven de komende periode makkelijker;
- Voor waterbewustzijn is een denktank actief die tot doel heeft waterbewustzijn te concretiseren en doelen te formuleren;
- Voor de circulaire economie is geconcludeerd dat het thema een bestaand veranderprogramma is. De beweging is om de komende periode worden steeds meer projecten circulair uit te voeren. De geboekte resultaten zijn indrukwekkend en er wordt met trots op teruggekeken.

VTH en calamiteiten

De impact van de corona uitbraak is tweeledig. Controles door het team Toezicht en Handhaving op agrarische bedrijven, WABO en controles in het kader van heffing zijn tot 1 juni stopgezet. Alleen calamiteuze situaties zijn in deze periode opgepakt. Dit in verband met RIVM maatregelen en het respecteren van de 'social distancing'. Tevens was er tijdelijk schaarste aan de juiste persoonlijke beschermingsmiddelen in combinatie met het waarnemen van het virus in afvalwater. De controles op de keur, grondwater onttrekkingen en het recente onttrekkingsverbod welke op 18 mei is afgekondigd vinden gewoon doorgang en hebben prioriteit. Vanaf 1 juni zijn controles weer opgestart met in achtname van de RIVM richtlijnen. Er is geïnvesteerd in een drone om op gepaste afstand controles te kunnen doen. Dankzij de digitaliseringsslag in 2019 wordt het totale vergunningverleningsproces geheel digitaal afgehandeld. Overleg met initiatiefnemers vindt plaats via beeldbel applicaties. Tegen de oorspronkelijke verwachting in is het aantal aanvragen en meldingen niet gedaald. De periode van 'intelligente lockdown' is intern benut om voor het handhavingproces het zaakstelsel en de werkprocessen te optimaliseren en versneld te digitaliseren.

Calamiteitenorganisatie

Idealiter oefent een calamiteitenorganisatie en is daarmee voorbereid. Tijdens de coronacrisis heeft deze geofende calamiteitenorganisatie een intensieve bijdrage kunnen leveren aan de continuïteit

van onze primaire processen. In deze BURAP periode is door het calamiteitenteam ca. 1.450 uur (ca. € 142.000) ingezet in verband met de coronacrisis. Daarnaast kon door de beperkende maatregelen als gevolg van de coronacrisis in deze BURAP periode ca. 4.300 uur (ca. € 410.000) minder productief worden ingezet. Voordat de coronacrisis uitbrak was al gestart met een competentiemeting voor de rol van informatiecoördinator kantoor. Ook is er een bijdrage geleverd aan de totstandkoming van assetmanagement. Tevens is gewerkt aan een toekomstschets voor meldingen, incidenten en calamiteiten in de toekomst om informatie intern beter te delen tussen verschillende onderdelen van de organisatie (servicedesk, centrale regie, wachtdienst handhaving, calamiteitenorganisatie).

Huisvesting/Verduurzaming buitenterrein

We heroriënteren ons, als gevolg van de te verwachten 1,5 meter maatschappij, op het gebruik van onze kantoren en werklocaties, waarbij we waar dit kan ook de relatie leggen met de duurzaamheidsdoelen uit de BOVI. We zijn begonnen met de herinrichting van het buitenterrein rondom ons hoofdkantoor. Thema: Van Steenbokstraat naar Steenbreekstraat. Om dit 'steenbreken' van het middenterrein mogelijk te maken is de parkeerruimte voor bedrijfsauto's inmiddels verplaatst naar de noordzijde van het gebouw. In de grasbetonstenen die zijn toegepast is het cement vervangen door een bindmiddel. Cement zorgt voor 5% van de CO2-emissie. De stenen zijn opgevuld met een ECO-schelpenmix dat regenwater en CO2 kan bufferen. De gekapte berken zijn bij de vijver gelegd en vormen zo een habitat voor vogels en kleine dieren. Ook is een deel van het dak van steenbokstraat 10, daar waar geen zonnepanelen worden toegepast, inmiddels vervangen door een sedumdak. In de laatste fase van het project komt er ook een sterkere verbinding tussen Steenbokstraat 10 en 21.

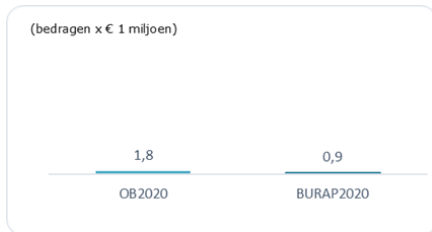
3.4.2. Totaalbeeld voortgang hoofddoelen in 2020

3.4.1. Financieel-investeringen

Investerings

Bruto investeringen

	Totaal Raming prognose	Totaal uitgave t/m 2020	Begrote jaarschijf 2020	Prognose jaarschijf 2020	Afwijking jaarschijf 2020 (+=toename)	Begrote oplevering	Prognose Oplevering	OORZAAK
P1133 - Vervanging laptops tablets	0,7	-	0,7	-	-0,7	30-04-21	30-04-21	HK
P2141 - Duurzamer buitenterrein Apeldoorn	0,4	0,0	0,4	0,2	-0,2	31-12-21	31-12-21	VT
Eindtotaal	1,1	0,0	1,0	0,2	-0,8			

P1133 - Vervanging laptops tablets

-/- 0,7

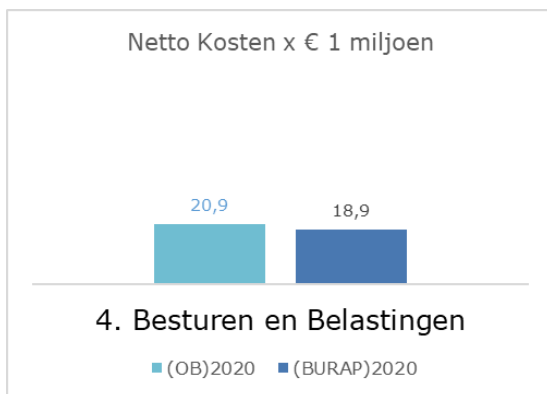
De vervanging laptop/tablets, gepland in 2020 wordt verplaatst naar 2021 aangezien de apparatuur functioneel en technisch nog aan de eisen voldoet en daarmee nog zeker een extra jaar inzetbaar is.

P2141 - Duurzamer buitenterrein Apeldoorn

-/- 0,2

Planning wordt naar corona omstandigheden aangepast.

3.4.2. Financieel-exploitatie

De verwachting bij deze BURAP is dat de netto kosten van het programma Bestuur en Belastingen € 2,0 miljoen lager zullen uitvallen dan oorspronkelijk was begroot.

De belangrijkste verwachte afwijking, in miljoenen €, ten opzichte van de begroting zijn:

Lagere advieskosten omgevingswet

€ 0,2(V)

Door het effect van de coronacrisis en het uitstel van de invoering van de Omgevingswet met een jaar schuift 50% van de voor 2020 geraamde advieskosten door. De totale advieskosten op het programma Bestuur en Belastingen wordt bij deze BURAP geraamd op € 0,8 miljoen.

Lagere bijdrage 2020 GBLT **€ 0,5(V)**

In de Bestuursrapportage van GBLT is een positief exploitatieresultaat over 2020 geprognoseerd van € 1,4 miljoen ten opzichte van de gewijzigde begroting, vooral als gevolg van hogere invorderingsopbrengsten. Voor ons betekent dit een lagere bijdrage over 2020 van € 0,5 miljoen. De bijdrage voor GBLT voor 2020 wordt bij deze BURAP geraamd op € 3,9 miljoen.

Verlaging centrale post voor in te vullen formatie **€ 1,4(V)**

In de oorspronkelijke begroting was op dit programma een centrale post van € 1,8 miljoen opgenomen voor nog in te vullen fte's. Inmiddels is voor € 1,4 miljoen overgeheveld naar de betreffende programma's omdat vacatures zijn ingevuld dan wel goedkeuring voor de werving is gegeven. Omdat, onder andere door de coronacrisis, het invullen van de vacatures vertraging oploopt vertaalt zich dit voor het jaar 2020 nog niet in een stijging van de personeelslasten bij de andere programma's.

Overige afwijkingen, per saldo **€ 0,1 (N)**

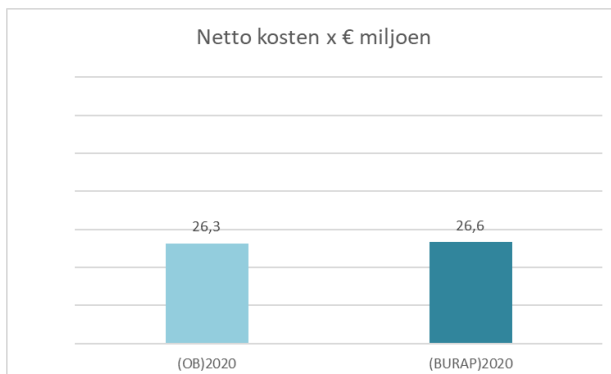
Deze betreffen overige kleinere over- en onderschrijdingen van het budget.

4. Bedrijfsvoering

Financieel cijfermatig

Welk macro economische toekomstscenario leidend is momenteel nog niet duidelijk. Als voorbereiding op de dit najaar op te stellen begroting wordt een kaderbrief begroting uitgewerkt die aan de hand van een aantal CPB scenario's enige richting kan duiden. Herover kan dan het gesprek gevoerd worden. Voor het boekjaar 2020 zijn de gevolgen van de coronacrisis tot op moment van schrijven op totaalniveau nog geen aanleiding om significante afwijkingen ten opzichte van de oorspronkelijke ramingen te melden. Uiteraard zijn er verschuivingen in de budgetten binnen de bedrijfsvoering door keuzes die we (moeten) maken.

4.1. Financieel-exploitatie

De verwachting bij deze BURAP is dat de kosten van de ondersteunende bedrijfsvoeringsproducten € 0,3 miljoen hoger zullen uitvallen dan oorspronkelijk was begroot. Dit betreft diverse kleinere budgetonder- en overschrijdingen.

4.2. Personeel

De verwachting bij de BURAP is dat de personeelskosten in 2020 € 2,4 miljoen lager zullen uitvallen dan oorspronkelijk was begroot. Voor € 1,6 miljoen betreft dit loonkosten door latere invulling van vacatures. Krapte op de arbeidsmarkt en de coronacrisis leiden tot langere doorlooptijden. Als gevolg van de coronacrisis zijn wervingsprocedures stopgezet. Slechts die vacatures die niet konden wachten en waarvan kandidaten ingewerkt konden worden zijn opgestart. Deze lagere raming is incidenteel. Een deel (ca. € 0,5 miljoen) van dit incidenteel voordeel is ingezet voor extra inhuur. Daarnaast dalen als gevolg van de coronacrisis de reiskosten voor woon-werkverkeer en de kosten van dienstreizen. Dit wordt voor 2020 ingeschat op € 0,8 miljoen. De verwachting is dat ook na de coronacrisis meer thuis zal worden gewerkt. Daarmee heeft dit voordeel voor 2020 (deels) een structureel karakter. Per eind mei is aantal openstaande vacatures 39,7 fte.

5. Belastingopbrengsten

5.1. Belastingopbrengsten

Netto belastingopbrengsten per Kostendrager x € 1.000	Begroting origineel (OB)	Begroting na Mutaties (BURAP)	Saldo (BURAP) -/ (OB)
1. Watersysteembeheer	-63.892	-64.062	-170
Netto belastingopbrengsten	-63.892	-64.062	-170
Bruto belastingopbrengsten	-65.077	-65.463	-386
Huidig belastingjaar 2020	-65.077	-65.405	-328
Voorgaande belastingjaren	0	-58	-58
Kwijtschelding en oninbaar	1.185	1.401	216
Oninbaar	326	437	111
Kwijtschelding	859	964	105
2. Zuiveringsbeheer	-82.109	-79.933	2.176
Netto belastingopbrengsten	-82.109	-79.933	2.176
Bruto belastingopbrengsten	-84.161	-82.444	1.717
Huidig belastingjaar 2020	-84.161	-82.034	2.127
Voorgaande belastingjaren	0	-410	-410
Kwijtschelding en oninbaar	2.053	2.512	459
Oninbaar	417	646	229
Kwijtschelding	1.636	1.866	230
Netto belastingopbrengsten	-146.001	-143.995	2.006

De verwachting is dat de netto belastingopbrengsten ca. € 2,0 miljoen lager zullen uitvallen dan oorspronkelijk geraamd. De cijfers zijn gebaseerd op de gegevens uit de eind juni ontvangen voortgangsrapportage van het belastingkantoor GBLT.

5.2. Bruto belastingopbrengsten

Bruto belastingopbrengsten per Kostendrager x € 1.000	Begroting origineel (OB)	Begroting na Mutaties (BURAP)	Saldo (BURAP) -/ (OB)
1. Watersysteembeheer	-65.077	-65.463	-386
Netto belastingopbrengsten	-65.077	-65.463	-386
Bruto belastingopbrengsten	-65.077	-65.463	-386
Huidig belastingjaar 2020	-65.077	-65.405	-328
851 Opbrengst watersysteemheffing gebouwd	-33.843	-34.086	-243
852 Opbrengst watersysteemheffing ingezetenen	-26.083	-26.083	0
853 Opbrengst watersysteemheffing ongebouwd	-4.696	-4.696	0
854 Opbrengst watersysteemheffing natuur	-261	-261	0
855 Opbrengst verontreinigingsheffing	-195	-280	-85
Voorgaande belastingjaren	0	-58	-58
851 Opbrengst watersysteemheffing gebouwd	0	-6	-6
852 Opbrengst watersysteemheffing ingezetenen	0	-21	-21
853 Opbrengst watersysteemheffing ongebouwd	0	-14	-14
854 Opbrengst watersysteemheffing natuur	0	-3	-3
855 Opbrengst verontreinigingsheffing	0	-14	-14
2. Zuiveringsbeheer	-84.161	-82.444	1.717
Netto belastingopbrengsten	-84.161	-82.444	1.717
Bruto belastingopbrengsten	-84.161	-82.444	1.717
Huidig belastingjaar 2020	-84.161	-82.034	2.127
856 Opbrengst zuiveringsheffing bedrijven	-24.587	-22.460	2.127
857 Opbrengst zuiveringsheffing huishoudens	-59.575	-59.575	0
Voorgaande belastingjaren	0	-410	-410
856 Opbrengst zuiveringsheffing bedrijven	0	-367	-367
857 Opbrengst zuiveringsheffing huishoudens	0	-43	-43
Bruto belastingopbrengsten	-149.239	-147.908	1.331

5.2.1. Watersysteembeheer € 0,4 miljoen meer

De belastingopbrengst van de taak watersysteembeheer valt naar verwachting € 0,4 miljoen hoger uit. De belangrijkste wijzigingen zijn:

- Hogere prognose opbrengst watersysteemheffing gebouwd (belastingjaar 2020) van € 0,2 miljoen door hogere WOZ-waarden dan geraamd. Bij de jaarrekening 2019 is al geconstateerd dat de WOZ waarden hoger zijn dan waarmee in de begroting rekening is gehouden. Dit effect werkt door in de opbrengsten voor het jaar 2020.
- De opbrengst verontreinigingsheffing 2020 valt naar verwachting € 0,1 miljoen hoger uit dan begroot;
- Extra belastingopbrengst over oude belastingjaren van € 0,1 miljoen.

5.2.2. Zuiveringsbeheer € 1,7 miljoen minder

De belastingopbrengst van de taak zuiveringsbeheer valt naar verwachting € 1,7 miljoen lager uit. De belangrijkste wijzigingen zijn:

- De zuiveringsheffing bedrijven over 2020 valt per saldo € 2,1 miljoen lager uit. In de prognose is rekening gehouden met een eerste inschatting van de effecten van de coronacrisis. De coronamaatregelen leiden tot lagere vervuilingseenheden bij tabelbedrijven (o.b.v. waterverbruik) waardoor de prognose van de belastingopbrengst met ca. € 1,6 miljoen naar beneden is bijgesteld. Hierbij moet met name gedacht worden aan lager waterverbruik door horeca, vakantieparken, etc. GBLT benadrukt dat dit een richtinggevende inschatting is met een, nu nog, grote onzekerheidsmarge afhankelijk van het verdere verloop van de coronacrisis. Los van de coronacrisis valt de belastingopbrengst over 2020 lager uit door een lagere voorlopige aanslag voor een aantal grote bedrijven bijvoorbeeld als gevolg van het overgaan naar voorzuivering door bedrijven;
- De belastingopbrengst over voorgaande heffingsjaren valt naar verwachting € 0,4 miljoen hoger uit als gevolg van opgelegde en nog op te leggen definitieve aanslagen bedrijven.

5.2.3. Kwijtschelding en oninbaar

Kwijtschelding en oninbaar per Kostendrager x € 1.000	Begroting origineel (OB)	Begroting na Mutaties (BURAP)	Saldo (BURAP) -/- (OB)
1. Watersysteembeheer	1.185	1.401	216
Kwijtschelding Watersysteemheffing	859	964	105
Oninbaar Watersysteemheffing	326	437	111
2. Zuiveringsbeheer	2.053	2.512	459
Kwijtschelding Zuiveringsheffing	1.636	1.866	230
Oninbaar Zuiveringsheffing	417	646	229
Kwijtschelding en oninbaar	3.238	3.913	675

De kosten van kwijtschelding worden € 0, 3 miljoen hoger geprognosticeerd. Zoals ook al in de jaarrekening 2019 is aangegeven ziet GBLT een autonome groei mede door de vereenvoudiging van het aanvragen van kwijtschelding en het nieuwe invorderingsbeleid (sociaal incasseren). Hiermee was bij het opstellen van de begroting 2020 geen rekening gehouden.

De kosten van oninbaarheid worden eveneens 0,3 miljoen hoger ingeschat. Hierbij is rekening gehouden met een effect van de coronacrisis. Vooralsnog heeft GBLT ingeschat dat de oninbaarheid ca 10% hoger zal uitvallen (van 0,53% naar 0,58%). Ook hierbij geldt dat hier sprake is van een grote onzekerheidsmarge. GBLT gaat in september in gesprek met de accountant waarna meer duidelijkheid zal zijn over de te hanteren uitgangspunten.

Op 31 januari heeft de Hoge Raad uitspraak gedaan in een langlopende procedure. Hierbij is het beroep van het waterschap ongegrond verklaard en zijn de heffingen voor de belastingjaren 2008 t/m 2010 vastgesteld. Het betreft in totaliteit een vermindering van € 2,4 miljoen die reeds als volledig dubieus was opgenomen in de jaarcijfers.

6. Overige paragrafen

6.1. *Claims derden en risico's*

6.1.1. **Aansprakelijk stelling dijkverbetering Westdijk Bunschoten-Spakenburg**

Op 4 juli 2018 heeft het algemeen bestuur een besluit genomen over de voorkeursoplossing voor de Westdijk. Het doel van het waterschap is een mooie, schone en veilige dijk voor de inwoners van Bunschoten-Spakenburg.

Het waterschap wil de schade en kosten verhalen op de aannemerscombinatie die de dijkversterking heeft uitgevoerd. Daarbij is het de vraag in hoeverre, de schade verhaald kan worden. De Westdijk was onderdeel van het project Dijkverbetering Zuidelijke Randmeren en Eem die gefinancierd werd vanuit het HWBP-2 en het HWBP-programma. De verwachting is dat de kosten die verband houden met het opgetreden TGG-risico voor 18/21 deel vallen binnen de financieringsregeling van het HWBP-2 en voor 3/21 deel vallen binnen de financieringsregeling van het HWBP. Voor het gedeelte van de Westdijk dat onder de financieringsregeling van het HWBP valt betekent dit dat voor dit deel de geraamde meerkosten niet zondermeer onder de subsidieregeling vallen en voorziet de regeling in een hardheidsclausule. Waterschap Vallei en Veluwe heeft bij de programmadirectie HWBP (PD-HWBP) een verzoek ingediend om de hardheidsclausule toe te passen. Een extern toetsteam heeft in opdracht van het HWBP het verzoek getoetst aan de subsidieregeling HWBP en als volgt geadviseerd:

- De ontstane situatie op de Westdijk is bijzonder (specifiek, niet gangbaar) en onvoorzien;
- Het handelen van het waterschap is voldoende professioneel en adequaat en dus niet nalatig;
- De kosten zijn sterk afwijkend, maar overstijgen de financiële draagkracht van het waterschap niet.

Op 18 maart 2020 heeft het programmabestuur van het HWBP dit advies overgenomen. Definitieve besluitvorming over de toekenning van de hardheidsclausule vindt plaats na indiening van de VtW ten behoeve van het HWPB. Op basis van de huidige informatie bestaat er een reële kans dat het waterschap, bij een formeel besluit over het niet toekennen van het beroep op de hardheidsclausule door het HWBP, een bedrag van naar verwachting van € 4.614.285 zelf dient te bekostigen.

6.1.2. **Aansprakelijkstellingen Japanse duizendknoop (JDK) Heiligenbergerbeek**

Vanwege het aantreffen van de Japanse duizendknoop (JDK) heeft het waterschap aansprakelijkstellingen ontvangen. Daarin stellen derden het waterschap op voorhand aansprakelijk voor schade. Het waterschap heeft de ontvangen aansprakelijkstellingen afgewezen. Hierop is de afgelopen jaren geen formele reactie meer gekomen. De aannemer heeft de met JDK besmette grond in de zomer van 2018 vervangen. In het voorjaar van 2019 en 2020 is er geen JDK in het gebied aangetroffen. Het komende jaar blijft het waterschap het gebied monitoren op JDK. Als er JDK op komt, schakelen we de aansprakelijk gestelde aannemer hiervoor in. Voor de monitoring, het eventuele onderhoud in de monitoringsfase of het verwijderen van een enkele JDK die nog opkomt, is budget gereserveerd binnen het project Calamiteit Heiligenbergerbeek.

6.1.3. Samenwerkingsovereenkomst Meten en Monitoren

Het waterschap is met 19 gemeenten een samenwerkingsovereenkomst Meten en Monitoren in de afvalwaterketen en Grondwater Bestuurlijk Platform Water Vallei en Eem' aangegaan. Binnen deze samenwerking is de uitvoeringsorganisatie verantwoordelijk voor de uitvoering van het beleid. De medewerkers van de uitvoeringsorganisatie zijn formeel in dienst bij het waterschap (per ultimo 2019 2,6 fte) en wij zijn daarmee risicodragers voor de personele afwikkeling bij eventuele beëindiging van deze samenwerking. Als opvolger van de samenwerkingsovereenkomst wordt momenteel een Centrumregeling voorbereid voor bestuurlijke besluitvorming. Het waterschap zal daarbij als centrumorganisatie optreden, waarbij de genoemde risico's zo goed mogelijk worden afgedekt.

6.1.4. Levering magnesiumchloride

Doordat de voormalige leverancier van magnesiumchloride de vergunning niet verlengd kreeg, ontstond er een risico voor het waterschap. Inmiddels is er, na aanbesteding, een alternatieve leverancier gevonden. Dit betreft een kortlopend contract, waarbij de kosten voor het waterschap ongeveer 40% hoger liggen. Vanwege het kortlopende contract, is het risico voor het waterschap op kostenstijging nog niet voorbij. Wel lijkt er in de markt de benodigde hulpstof te krijgen te zijn.

6.1.5. Uitspraak Raad van State over Programma Aanpak Stikstof (PAS).

Afgelopen periode zijn wij geconfronteerd met een uitspraak van de Raad van State met betrekking tot het PAS. PAS is een integraal programma met betrekking tot activiteiten die stikstof uitstoten die neerslaat op een Natura-2000 gebied ("stikstofdepositie"). De Raad van State heeft geoordeeld dat de beoordeling die aan het PAS ten grondslag ligt niet aan de onderbouwingseisen voldoet. Het Rijk en provincies werken generieke en gebiedsgerichte maatregelen uit. Voor projecten in voorbereiding en die significante gevolgen kunnen hebben voor een Natura-2000 gebied is het kader nog niet volledig uitgekristalliseerd. Duidelijk is dat de uitspraak gevolgen kan hebben voor zowel de planning als de uitgaven voor alle fysieke projecten die we in voorbereiding hebben.

6.2. Treasury

De treasurycommissie financierde in het eerste half jaar actief met kort geld. De reden hiervoor is met name de lage rente (negatief) van kasgeldleningen en ook het feit dat er geen kosten verbonden zijn aan het gebruiken van onze RC-faciliteit. Gemiddeld is ongeveer € 9 miljoen gefinancierd met kasgeldleningen. De renteopbrengst bedraagt totaal ruim € 0,02 miljoen.

De kasgeldlimiet is in 2020 op kwartaalniveau niet overschreden.

In het eerste half jaar is een drietal langlopende leningen aangetrokken:

- Bij de NWB is per 3 februari 2020 een langlopende lening aangetrokken van € 10 miljoen met een looptijd van 20 jaar, lineaire aflossing en een rentepercentage van 0,225%.
- Bij de NWB is per 9 maart 2020 een langlopende lening aangetrokken van € 10 miljoen met een looptijd van 20 jaar, lineaire aflossing en een rentepercentage van -/- 0,1%.

- Bij de NWB is per 14 april 2020 een langlopende lening aangetrokken van € 20 miljoen met een looptijd van 20 jaar, lineaire aflossing en een rentepercentage van +/- 0,09%.

6.3. *Rechtmatigheid*

Conform planning zijn de rechtmatigheidsaudits op de processen personele lasten en subsidies uitgevoerd. De processen voldoen aan in- en externe regelgeving en zijn daarmee rechtmatig.

In het proces inkoop is inzake inhuur derden bij één casus geconstateerd dat deze onrechtmatig is. Dit betekent een onrechtmatigheid van circa € 48.000.

6.4. *Frauderisico*

In 2020 zal de fraude risico analyse worden geactualiseerd, waarna op basis van deze actualisatie de fraude audit zal worden uitgevoerd. Hierover zal apart worden gerapporteerd aan het AB.